

ยาเสพติดและโทษประหารชีวิต

ทำไมต้องยุติโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด

- ชื่อหนังสือ** ยาเสพติดและโทษประหารชีวิต ทำไมต้องยุติโทษประหารชีวิต
ในคดียาเสพติด
- พิมพ์ครั้งแรก** 15 มีนาคม 2553
- จำนวน** 2,000 เล่ม
- ISBN:** 978-974-401-606-5
- จัดพิมพ์โดย** สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.)
109 ซอยสิทธิชน ถนนสุทธิสารวินิจฉัย
แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ 0-2275-4231-2 โทรสาร 0-2275-4230
E-mail : uclthai@gmail.com
Website ; [http:// www.ucl.or.th](http://www.ucl.or.th)
<http://deathpenaltythailand.blogspot.com>
- สนับสนุนโดย** สถานเอกอัครราชทูตสวีตเซอร์แลนด์ ประจำประเทศไทย
- สำนักพิมพ์** หจก. มาสเตอร์เพรส
133 ซ.อ่อนนุช 70/1 ถ.อ่อนนุช แขวงประเวศ
เขตประเวศ กทม. 10250
โทรศัพท์ 0-2322-8828-9 โทรสาร 0-2721-0849
E-mail : info@masterpress.co.th
www.masterpress.co.th

คำนำ

การยุติโทษประหารชีวิตทั่วโลก เริ่มมีความเป็นไปได้ เมื่อประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ลงมติเสียงส่วนมากให้พักการใช้โทษประหารชีวิตเมื่อปี พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2551

แต่ด้วยเหตุการณ์อันหลากหลายในประวัติศาสตร์ ช่วงเวลาที่เรากำลังใกล้เข้าสู่การยุติโทษประหารชีวิต เป็นช่วงเวลาที่จะแสวงหาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างแพร่หลายทั่วโลก จนนำไปสู่การเชื่อมโยงสองสิ่งเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ หลายคนที่ต่อต้านยาเสพติดทั้งชนิดเก่าและใหม่ กำลังตกอยู่ในกับดักแห่งความคิดในการลงโทษประหารชีวิตแบบเดิมๆ ที่สมัยก่อนก็ไม่ได้ช่วยให้ลัทธิการใช้เวทมนต์ คาถา หรือความเห็นนอกกริตหายไป แม้กระทั่งยับยั้งพฤติกรรมลักขโมยสัตว์เลี้ยง ถึงกระนั้น คนเหล่านี้กลับมีความเชื่อว่า การลงโทษในรูปแบบนี้จะหยุดยั้งผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติดได้

ในสังคมที่เจริญและเป็นประชาธิปไตย เมื่อไม่นานมานี้มีการยอมรับว่าการลงโทษประหารชีวิต คือชะตากรรมของผู้มีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ซึ่งในแต่ละประเทศก็เข้าใจคำๆ นี้ เหมือนกันว่าเป็นอะไร แต่ไม่ได้มีการลงโทษประหารชีวิตต่อคดียาเสพติดเหมือนกัน เพราะการตีความของคำว่าคดีอุกฉกรรจ์ต่างกัน ประเทศที่มีความเชื่อว่าโทษประหารชีวิตสามารถแก้ปัญหายาเสพติดได้ จะตัดสินลงโทษประหารชีวิตโดยใช้เกณฑ์ปริมาณยาเสพติดเป็นหลัก ขณะที่ประเทศอื่น ใช้การลงโทษในแบบคดีที่ไม่อุกฉกรรจ์ บางคนที่ถูกประหารชีวิตทันทีตามจำนวนยาเสพติดที่ผลิตหรือครอบครอง โดยไม่อิงถึงดุลพินิจของศาล หรือความปรานีใดๆ ซึ่งประเทศเหล่านั้น มีจำนวนของผู้กระทำผิดคดียาเสพติดที่ถูกประหารมีมากกว่าคดีฆ่าคนตาย

ดังนั้น ปัญหาต่างๆ จึงเกิดขึ้นในระบบยุติธรรม ความร่วมมือสากลที่ไม่สามารถพัฒนาไปไกล กระบวนการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ความแออัด

ในเรื่องนี้จำเพาะละเลยไม่แก้ปัญหายาเสพติดด้วยวิธีอื่นและการละเมิดสิทธิมนุษยชน

จากประเด็นปัญหาเหล่านี้ จึงได้เกิดสัมมนาครั้งนี้ขึ้น จุดยืนของเราคือยืนยันความคิดที่ว่าโทษประหารชีวิตไม่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ และการลงโทษด้วยวิธีนี้ต่อคดีดังกล่าว คือสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต่อคดีอื่นๆ ก็เช่นกัน ทั้งนี้ ได้มีการนำเสนอแถลงการณ์ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน องค์การสหประชาชาติ ที่มีใจความเดียวกันนี้ ต่อตัวแทนของรัฐบาลไทยในที่กรุงเจนีวา ช่วงที่มีประชุมรายงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ถึงกระนั้นเวลาได้ล่วงเลยมาสามปี แต่ไม่มีความคืบหน้าใดๆ จึงน่าจะถึงเวลาที่ต้องมีการพิจารณานโยบายของสหประชาชาติที่มีต่อกรณียาเสพติดอีกครั้ง

แม้ว่าการนำเสนอนโยบายด้านยาเสพติดจะมีได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเรา แต่ในทางการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพต้องได้รับการหยิบยกขึ้นมา เพื่อให้โทษประหารชีวิตที่ไม่สมเหตุผลและไม่ตรงกับความเป็นจริงได้ถูกยกเลิกไป จริงอยู่ที่ปัญหายาเสพติดกระทบต่อความศิวิไลซ์ทั่วโลก แต่การที่จะมีให้ความศิวิไลซ์ถดถอยลง การยุติโทษประหารชีวิตคือสิ่งสำคัญ

มีนาคม 2553

ดร.แดนทอง บริน
ประธานสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.)

สารบัญ

1.	ยาเสพติดและโทษประหารชีวิต	7
1.1	โทษประหารชีวิตในฐานะการลงโทษอาชญากรรมทุกรูปแบบ	7
1.2	โทษประหารชีวิตในฐานะบทลงโทษคดียาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม	12
1.3	บทสะท้อนจากการคงอยู่ของโทษประหารชีวิตในเมืองไทย	18
2.	ยาเสพติดและโทษประหารชีวิต	21
2.1	ยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยมากที่สุด ผิ่น ตลาดเฮโรอีน	21
2.2	โทษประหารคือวิธีการข่มขู่ที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาเสพติดหรือไม่	28
2.3	การเพิ่มอัตราการประหารชีวิตเป็นการเพิ่มอัตราการตัดสินที่ไม่เป็นธรรม	31
2.4	ข้อโต้แย้งบางประการต่อโทษประหารชีวิตและการใช้โทษประหารชีวิต ข่มขู่ยับยั้งต่อคดียาเสพติด	33
2.5	การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีก: กรณีของประเทศอินโดนีเซีย	35
2.6	การตัดสินของศาลในอินโดนีเซีย	37
2.7	ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในฐานะที่เป็นอาชญากรรมที่มีโทษประหารชีวิต ตามกฎหมายภายในประเทศ	42
2.8	โทษประหารชีวิตสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	44
2.9	โทษประหารชีวิตสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในประเทศไทย	46

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แสดงปริมาณยาเมทแอมเฟตามีนในตลาด	27
ตารางที่ 2	การลงโทษประหารชีวิตและราคาค้าส่ง	
ยาเสพติดในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ช่วงปี2542-2548		36

1. ยาเสพติดและโทษประหารชีวิต

การใช้โทษประหารชีวิตสำหรับความผิดคดียาเสพติดนั้นอิงอาศัยอยู่กับการมีอยู่ของโทษประหารชีวิต ซึ่งเป็นการลงโทษที่ถูกต้องตามกฎหมายไทย ดังนั้นในการพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเกี่ยวข้องกับโทษประหารชีวิตจะต้องวิเคราะห์ถึงการกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมทุกรูปแบบเป็นอันดับแรกและวิเคราะห์ถึงการกำหนดโทษซึ่งมีลักษณะเฉพาะของโทษประหารชีวิตสำหรับคดียาเสพติดเป็นอันดับสอง

1.1 โทษประหารชีวิตในฐานะการลงโทษอาชญากรรมทุกรูปแบบ

โทษประหารชีวิตถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายไทย การใช้โทษประหารชีวิตนั้นได้รับการสนับสนุนจากประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ มีหลักฐานเพียงเล็กน้อยในส่วนของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นผู้นำทางการเมืองหรือนโยบายของพรรคการเมืองในความพยายามตั้งคำถามต่อโทษประหารชีวิต การลงโทษจนถึงแก่ชีวิตนั้นเกิดขึ้นเป็นประจำในศาลไทย โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2551 นี้ มีคดีถึง 57 คดีที่ได้รับการตัดสินลงโทษประหารชีวิต อย่างไรก็ตาม ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547-2551 นั้นไม่มีการประหารชีวิตเกิดขึ้น ซึ่งเข้าใจกันว่า สาเหตุที่ไม่มีการประหารชีวิตนั้นมาจากเหตุผลเพื่อเฉลิมฉลองการครบรอบการครองราชย์ของในหลวง และต่อมาในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2552 ได้มีการตัดสินลงโทษประหารชีวิตนักโทษชายสองคน ความผิดคดียาเสพติด ซึ่งเป็นการยืนยันว่า โทษประหารชีวิตยังคงมีผลบังคับใช้ในประเทศไทย

ขณะเดียวกัน ในระดับนานาชาติ ประเทศต่างๆ มีการดำเนินการเพื่อยุติโทษประหารชีวิตอย่างรวดเร็ว ขณะนี้มีประเทศ 179 ประเทศกำลังพิจารณาเพิกถอน

โทษประหารชีวิต และมีเพียง 25 ประเทศเท่านั้นที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิตอยู่

การปฏิเสธโทษประหารชีวิตเป็นผลสืบเนื่องมาจากจิตสำนึกด้านศีลธรรมและการพัฒนาค่านิยมแบบอารยะที่ไม่ต้องการการกระทำอันโหดร้าย ป่าเถื่อนและล้าหลัง เพราะชีวิตเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไม่มีใครจะสามารถพรากไปได้ มาตรการการแก้แค้น ด้วยตาต่อตา ชีวิตต่อชีวิต จึงเป็นสิ่งที่น่าชิงชัง ควบคู่ไปกับจิตสำนึกด้านศีลธรรม คือการตระหนักถึงความจริงที่ว่า โทษประหารชีวิตนั้นไม่มีประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมและไม่ได้มีความจำเป็น การลงโทษด้วยการประหารชีวิตไม่สามารถทำให้คลายความเจ็บปวดจากอาชญากรรมร้ายแรงลบเลือนไปได้ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของอาชญากรในสังคมสามารถแก้ไขให้ดีที่สุดได้ด้วยการสำนึกผิดและการปฏิรูปกฎหมายอาญารวมทั้งการเยียวยาครอบครัวผู้เสียหายแทนที่จะสร้างความพึงพอใจด้วยการแก้แค้น

การปฏิเสธโทษประหารชีวิตมีบัญญัติไว้ใน ข้อ 3

ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (UDHR)

คนทุกคนมีสิทธิในการดำรงชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงแห่งตัวตน สิทธิข้อนี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนทั้งหมดและอยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติมนุษย์ ผู้ซึ่ง “มีเหตุผลและมโนธรรม” ตามข้อ 1 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ความพยายามที่จะลดทอนสิทธิโดยการเอาชีวิตในกระบวนการยุติธรรมนั้น ถือได้ว่า เป็นการปฏิเสธหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งหลักการที่สำคัญยิ่งนี้ ได้ถูกนำมาอธิบายไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 6 ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตมาแต่กำเนิด สิทธินี้ต้องได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย บุคคลจะต้องไม่ถูกทำให้เสียชีวิตโดยอำเภอใจ

2. ในประเทศที่ยังมิได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต การลงโทษประหารชีวิตอาจ

กระทำได้เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดตามกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิด และไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกติกานี้ และต่ออนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์ การลงโทษเช่นนี้จะกระทำได้อีกแต่โดยคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลที่มีอำนาจ

3. ในกรณีที่ทำให้เสียชีวิตมีลักษณะเป็นอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์ ย่อมเป็นที่เข้าใจว่าข้อนี้มีได้ให้อำนาจอัยฎาคีไคแห่งกติกานี้ในอันที่จะ เลี่ยงจากพันธกรณีใดที่มีตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์

4. บุคคลใดต้องคำพิพากษาประหารชีวิต ย่อมมีสิทธิขออภัยโทษหรือลดหย่อนผ่อนโทษตามคำพิพากษา การนิรโทษกรรม การอภัยโทษ หรือการลดหย่อนผ่อนโทษตามคำพิพากษาประหารชีวิตอาจให้ได้ในทุกกรณี

5. บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี กระทำความผิดจะถูกพิพากษาประหารชีวิตมิได้ และจะดำเนินการประหารชีวิตสตรีขณะมีครรภ์มิได้

6. รัฐภาคีใดแห่งกติกานี้จะยกข้อนี้ขึ้นอ้างเพื่อประวิง หรือขัดขวางการยกเลิกโทษประหารชีวิตมิได้

สิทธิอันชอบธรรมสมบูรณ์ที่จะมีชีวิตได้รับการยืนยันในข้อย่อที่ 1 อย่างไรก็ตาม ในข้อย่อที่ 2 ได้มีการสงวนไว้ว่า โทษประหารชีวิตอาจจะกำหนดใช้ได้หากว่า “โดยคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลที่มีอำนาจ” ซึ่งเป็นข้อความที่ขัดแย้งกับที่บัญญัติไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนโดยรัฐที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิตอยู่มักจะอ้างถึงข้อความนี้อย่างกว้างขวางเพื่อเป็นข้อแก้ตัวในการมีโทษประหารชีวิตในกฎหมายของตน อย่างไรก็ตาม ความมุ่งหมายในข้อย่อที่ 2 นั้น มีความแตกต่างจากข้ออ้างของรัฐที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิต “ในประเทศที่ยังมิได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต การลงโทษประหารชีวิตอาจกระทำได้เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดตามกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิด...” นั้นเป็นการเปิด

โอกาสให้เฉพาะประเทศที่ยังมิได้มีการยุติโทษประหารชีวิตคราวเท่านั้น สำหรับประเทศที่ยังมีโทษประหารแบบถาวรไม่สามารถอ้าง ข้อย่อที่ 2 นี้ได้ซึ่งจะขัดกับข้อย่อที่ 6

การร่างกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2490 ซึ่งขณะนั้น มีเพียงแปดประเทศเท่านั้นที่ยุติการใช้โทษประหารชีวิต และช่วงเวลาของการร่างกติกา ได้มีความพยายามอย่างหนักที่จะยกเลิกการบังคับใช้โทษประหารชีวิต แม้ว่าประเทศภาคีส่วนใหญ่ยังคงต้องการให้มีโทษประหารชีวิตก็ตาม ทั้งนี้ ได้มีความตระหนักว่า ประเทศส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมและอาจจะเกิดกรณีไม่ลงนามในกติการะหว่างประเทศดังกล่าวได้ ได้มีการเรียกร้องให้ประเทศภาคียุติการบังคับใช้โทษประหารชีวิต ซึ่งการยุติโทษประหารชีวิตนั้นได้รับการคาดหมายสำหรับ “ประเทศที่ยังมิได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต” ว่าจะมีการดำเนินการยกเลิกต่อไป ซึ่งในความหมายนี้นั้น ข้อย่อดังกล่าวได้รับตีความอย่างต่อเนื่องโดยสมาชิกคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, ผู้แทนพิเศษแห่งสหประชาชาติและนักวิชาการต่างๆ ข้ออ้างของประเทศต่างๆ ที่ยังคงมีโทษประหารชีวิตคือข้อความนี้เป็นการอนุญาตถาวรให้มีการตัดสินโทษประหารชีวิตนั้น คัดค้านอย่างชัดเจนในวรรคสุดท้ายในข้อย่อที่ 6 **“รัฐภาคีใดแห่งกติกานี้จะยกข้อนี้ขึ้นอ้างเพื่อประวิง หรือขัดขวางการยกเลิกโทษประหารชีวิตมิได้”**

ความหมายโดยนัยของ ข้อที่ 7 สำหรับโทษประหารชีวิตมีการบัญญัติไว้เช่นกัน “บุคคลจะถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือต่ำช้ามิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลจะถูกใช้ในการทดลองทางการแพทย์หรือทางวิทยาศาสตร์โดยปราศจากความยินยอมอย่างเสรีของบุคคลนั้นมิได้” สภาวะการคุมขังของนักโทษในเรือนจำบางขวางนั้น นักโทษถูกใส่โซ่ตรวนถาวรเผชิญขั้นตอนทางกฎหมายที่ชักช้าเนิ่นนาน และแน่นอนว่ากระบวนการประหาร

ชีวิตทั้งหมดเป็นการทารุณกรรม ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แม้แต่ในช่วงเวลาสั้นๆ ของความตายนั้นไม่มีความเจ็บปวดก็ตาม แต่ความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น ผู้ต้องโทษไม่สามารถหลบหนีจากความทรมานอันเนื่องมาจากการรอคอยและการลวงรู้ความตาย

การชี้ชัดท้ายสุดในเจตนาที่ระบุไว้ในข้อย่อที่ 6 เพื่อดำเนินการยกเลิกโทษประหารชีวิตนั้นนำมาสู่การบัญญัติพิธีสารฉบับที่ 2 ซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิตในทุกกรณีและปฏิเสธไม่ให้มีการนำโทษมาใช้ใหม่เมื่อยกเลิกไปแล้ว เห็นได้ อย่างชัดเจนถึงเจตจำนงในการดำเนินการของประเทศต่างๆ ในการดำเนินการเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิตในข้อตกลงนี้ ซึ่งเป็นผลมาจากการยอมรับความหมายของ ข้อที่ 6 อย่างยินยอมพร้อมใจและยอมรับการจำกัดโทษประหารชีวิตตามที่ระบุไว้ในวรรคสอง

การตีความนี้พบในการอ้างเหตุผลรอบสุดท้ายในการโหวตเสียงข้างมาก ในสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติว่าด้วยการพักโทษประหารชีวิต ในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และในการยืนยันการพักโทษในปีถัดมาของสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติ ในมติรับรองด้วยคะแนนเสียงข้างมาก 104 เสียง ไม่เห็นด้วย 54 เสียงและงดออกเสียง 29 เสียง ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และ หลักการตามกฎบัตรของสหประชาชาติ โดยให้ระลึกถึงปฏิญญาสากลว่าด้วย สิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ระลึกเช่นกันว่ามติต่อเรื่องโทษประหารชีวิตที่คงอยู่ใน ช่วงทศวรรษที่ผ่านมาโดยคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนซึ่งมีมติ 2005/59 ครั้ง ล่าสุดได้มีการเรียกร้องรัฐที่คงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิตให้ยกเลิกโดยสิ้นเชิง และมี มติให้พักโทษประหารชีวิต

ระลึกว่า คณะคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนชุดก่อนได้มีการพยายามยกเลิก โทษประหารชีวิต ซึ่งคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนสามารถทำงานต่ออย่างอดประเด็นนี้

ออกไปได้พิจารณาว่าการใช้โทษประหารชีวิตเป็นการทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการพักโทษประหารชีวิตเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาสิทธิมนุษยชนให้ก้าวหน้า ที่ผ่านมายังไม่มีข้อค้นพบใดที่แสดงว่าโทษประหารชีวิตสามารถใช้เป็นมาตรการข่มขู่ได้ ทั้งนี้ความล้มเหลวหรือความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมซึ่งตัดสินโทษประหารชีวิตไปแล้วมีอาจเรียกกลับคืนมาและแก้ไขใหม่ได้ ยินดีต่อการตัดสินใจของหลายประเทศที่นับวันจะเพิ่มจำนวนขึ้นในการพักโทษประหารชีวิต รวมถึงอีกหลายประเทศที่มีการยกเลิกโทษประหารชีวิต

ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ เรียกร้องให้ทุกรัฐ ทุกประเทศที่ยังมีโทษประหารอยู่ ขอให้

- 1) จำกัดการใช้โทษประหารชีวิตและลดจำนวนลักษณะโทษที่เข้าข่ายการประหารชีวิตลง
- 2) มีการพักการใช้โทษประหารชีวิต เพื่อนำไปสู่การยกเลิกโทษประหารชีวิตต่อไป

1.2 โทษประหารชีวิตในฐานะบทลงโทษคดียาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม

ขณะที่จำนวนประเทศที่มีการยุติโทษประหารชีวิตมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงยี่สิบปีมานี้ จำนวนของประเทศที่ใช้โทษประหารชีวิตในการปราบปรามคดียาเสพติดก็เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ประเทศบางแห่งยังคงยึดมั่นกับการใช้โทษประหารชีวิต และครึ่งหนึ่งของประเทศเหล่านี้ได้ออกกฎหมายเพื่อใช้โทษประหารชีวิตสำหรับคดียาเสพติด ขณะที่การใช้โทษประหารชีวิตถูกอ้างว่าเป็นความชอบธรรมสำหรับการลักลอบขนยาเสพติด, การเพาะปลูก, การผลิต, การนำเข้าและการส่งออกยาเสพติด แต่ในรัฐส่วนใหญ่ นั้น บรรทัดฐานมาจากปริมาณที่ครอบครอง

ยาเสพติด ดังนั้น ผู้ที่ครอบครองยาเสพติดในปริมาณ 50.1 กรัมจะถูกพิจารณาว่าเป็น “ผู้ค้า” ซึ่งมีโทษถึงขั้นประหารชีวิตในฐานะคดีอุกฉกรรจ์ ส่วนผู้ที่ครอบครองยาเสพติดปริมาณ 49.9 กรัม นั้นสามารถรอดพ้นจากโทษประหารชีวิตไปได้ในฐานะ “ผู้ขาย” และไม่ได้เกี่ยวข้องกับคดีอุกฉกรรจ์ร้ายแรง ทั้งนี้ ในหลายประเทศนั้น โทษประหารชีวิตมีผลบังคับใช้กับปริมาณยาเสพติดที่ครอบครอง โดยไม่มีการพิจารณาถึงว่า การก่อให้เกิดอาชญากรรมหรือไม่

ในการพิจารณาใช้โทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดจะต้องพิจารณาถึงความชัดเจนของข้อความซึ่งกำหนดการใช้โทษประหารชีวิตในฐานะมาตรการชั่วคราวที่ว่า “การลงโทษประหารชีวิตอาจจะทำได้เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” ในวรรคที่ 2 ของข้อย่อที่ 6 ซึ่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้กล่าวไว้ในวรรคแรก และเป็นหัวข้อที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนองค์การสหประชาชาติ, ผู้แทนพิเศษสหประชาชาติและนักวิชาการอภิปรายกันอย่างสืบเนื่อง ความหมายสำคัญของการตีความคือคดียาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมนั้นไม่สามารถพิจารณาได้ว่าเป็น “คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” ภายใต้ความหมายของกติกานี้ แล้วทำไมถึงเป็นเช่นนั้น สิ่งที่แสดงให้เห็นเป็นอันดับแรกของการไม่มีข้อตกลงกันเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” คือการไม่มีการให้คำจำกัดความในทางปฏิบัติเป็นบรรทัดฐานถึงปริมาณยาเสพติด ตัวอย่างเช่น ในประเทศเนเธอร์แลนด์ การครอบครองและการขายกัญชาไม่ได้เป็นอาชญากรรม ขณะที่ในประเทศอนุรักษนิยมนั้น สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นเรื่องน่ารังเกียจและเป็นอาชญากรรมร้ายแรง ความหมายโดยนัยก็คือว่า ชาวนेเธอร์แลนด์ไม่มีสำนึกทางศีลธรรม ในประเทศศรีลังกา การครอบครองเฮโรอีนเพียง 2 กรัมก็ถือเป็นอาชญากรรมร้ายแรง ขณะที่ประเทศไต้หวัน อย่างอินเดีย นั้นอาชญากรรมร้ายแรงคือการครอบครองเฮโรอีนในปริมาณ 1 กิโลกรัม ซึ่งเป็นเรื่องยากมากที่จะจำแนกว่าอะไรคือ “อุกฉกรรจ์ที่สุด”

การใช้ข้อความ “คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” นั้นเป็นสิ่งตกทอดมาจากการอภิปรายอันยาวนานระหว่างการร่างกติกานี้ “ข้อกฎหมายมักจะถูกวิพากษ์บ่อยครั้งระหว่างการร่างกติกา และผู้แทนประเทศบางประเทศได้หยิบยกกรณีสนับสนุนโดยเฉพาะสำหรับคดีอุกฉกรรจ์ ซึ่งกติกานี้ถูกโจมตีว่า ให้ความแตกต่างมากเกินไปในการปฏิบัติของรัฐที่ยุติโทษประหารชีวิตและความด้อยประสิทธิภาพในการตรวจสอบรัฐบาลแห่งที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิตอยู่” ซึ่งความหมายของข้อความนี้ควรจะต้องมีการตีความ ใน “หลักการป้องกันเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ที่กำลังเผชิญโทษประหารชีวิต” ซึ่งได้รับการรับรองในปี พ.ศ. 2527 โดยสภาเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (UN Economic and Social Council - ECOSOC) และต่อมาได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการจากสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ‘คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด’ นั้นหมายถึงอาชญากรรมที่มีเจตนาให้ถึงแก่ชีวิตหรือเจตนาให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงที่สุดตามมา คำคำนี้ได้รับการหยิบยกขึ้นมาวิพากษ์วิจารณ์โดยสมาชิกและคณะกรรมการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน องค์การสหประชาชาติ รวมทั้งผู้แทนพิเศษของสหประชาชาติ ในทางปฏิบัติแล้ว ความเห็นส่วนใหญ่คือ “คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” ที่กล่าวถึงในกติกานั้นควรจำกัดที่อาชญากรรมโดยเจตนา ซึ่งในบริบทนี้ เราสามารถมองไปยังการตีความโดยเฉพาะของกรณีประเทศไทยในรายงานการสังเกตการณ์เบื้องต้นของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางการเมืองและสิทธิพลเมือง: คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งสหประชาชาติ บันทึกข้อกังวลต่อประเทศไทยว่า โทษประหารชีวิตไม่ได้จำกัดเฉพาะ “คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” ในความหมายของข้อที่ 6 วรรค 2 และมีการนำโทษประหารชีวิตไปใช้กับคดียาเสพติด คณะกรรมการฯ มีความเสียใจที่ถึงแม้ว่าจะมีการแก้ไขกฎหมายอาญาในปี พ.ศ. 2546 ยกเลิกการประหารชีวิตบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี แต่รัฐภาคียังไม่ได้มีการเพิกถอนกฎหมายตามข้อ 6 วรรค 3

รัฐภาคีควรทบทวนการบังคับใช้โทษประหารชีวิตต่อความผิดที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบค้ายาเสพติดเพื่อลดประเภทของคดีอาชญากรรมซึ่งมีบทลงโทษด้วยการประหารชีวิต กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เห็นได้อย่างชัดเจนว่า การกำหนดบทลงโทษสำหรับคดียาเสพติดถึงขั้นประหารชีวิตนั้นขัดแย้งกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามในกติกานั้น อาจจะมีคำถามว่า ทำไมทนายความซึ่งต่อสู้ให้กับผู้ต้องโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดไม่มีการยื่นคำร้องต่อกระบวนการยุติธรรมที่ขัดแย้งกับกฎหมายระหว่างประเทศ (ในบทสรุปรายงานการสังเกตการณ์ประเทศไทย คณะกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า “ด้วยความกังวลที่โทษประหารชีวิตไม่ได้จำกัดเฉพาะ “คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” ในวรรคที่ 2 และมีการใช้โทษประหารชีวิตกับคดีการลักลอบค้ายาเสพติด ซึ่งเป็นคำอธิบายที่สมบูรณ์แบบที่สุดขณะนี้ว่า คดียาเสพติดไม่ได้อยู่ในระดับความผิดที่จะตัดสินใช้โทษประหารชีวิตตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

ซึ่งข้อสังเกตในรายงานฉบับนี้ได้แสดงให้เห็นว่า ด้วยกฎหมายระหว่างประเทศและด้วยพันธะสัญญาของประเทศไทยต่อกติกาสิทธิระหว่างประเทศนั้น คดียาเสพติดไม่ควรต้องโทษถึงขั้นประหารชีวิต ซึ่งความล้มเหลวของประเทศไทยในการดำเนินตามพันธะสัญญานั้นมาจากสาเหตุสองประการคือ

1) ความเชื่อที่ว่า คดียาเสพติดเป็นส่วนประกอบอาชญากรรมร้ายแรง โทษประหารชีวิตจึงมีความชอบธรรม

2) ความยึดมั่นถือมั่นที่ว่า ประเทศไทยแตกต่างจากประเทศอื่นๆ และมีวิธีการที่แตกต่างในการแก้ปัญหาเสพติดในประเทศ ซึ่งเป็นข้ออ้างที่ยับยั้งการยุติโทษประหารชีวิตและในการแก้ต่างกับประเทศอื่นๆ ที่ไม่เห็นด้วยกับประเทศไทย

ถึงแม้ว่า ยาเสพติดเป็นอาชญากรรมร้ายแรงอย่างไม่ต้องสงสัยและจะต้องมีการลงโทษที่เด็ดขาด แต่คดียาเสพติดก็ไม่ได้เป็น “คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้:

การขายยาเสพติดจำนวน 20 กรัมให้กับผู้ซื้อ ไม่ได้เป็น “อาชญากรรมโดยเจตนาให้ถึงแก่ชีวิตหรือเจตนาให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงที่สุดตามมา” ผู้ค้ายาเสพติดไม่ได้ “เจตนา” ให้ผู้ซื้อยาเสพติดถึงแก่ความตายเหมือนกับกรณีของฆาตกรซึ่งต้องการยิงหรือใช้มีดจ้วงแทงเหยื่อ อันที่จริง ผู้ค้ายาต้องการให้ผู้เสพยามีชีวิตรอดเพื่อที่จะได้เป็นลูกค้าต่อไปในอนาคต ดูเหมือนว่า ความตายของผู้เสพยาที่ใช้ยาเกินขนาดหรือใช้ยาอย่างต่อเนื่องนั้นได้กลายเป็นเจตนาในความหมายของตำรวจทั้งที่ผู้ค้าไม่ได้มีเจตนาเช่นนั้น นอกจากนั้น ผู้ซื้อยามีเจตนาที่จะซื้อยาด้วยตนเอง หรืออย่างน้อยก็มีเจตนาด้วยตนเองมาก่อนจนกระทั่งการเสพยาครั้งนั้นส่งผลให้ต้องเสพยามากเกินไปแต่ยังไม่ถึงขั้นมากที่สุด ดังนั้นจึงต้องพิจารณาเจตนาของผู้ซื้อยาด้วยเช่นกัน

ผู้ขายยา ผู้ทำหน้าที่ขนส่ง หรือคนอื่นๆ ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการค้ายาเป็นเพียงฟันเฟืองตัวหนึ่งในธุรกิจยาเสพติดเท่านั้น อย่างที่ทราบกันดีว่าคนที่ถูกจับหรือลงโทษเป็นเพียงแค่ “คนตัวเล็ก ๆ” นักค้ายาเสพติดรายใหญ่มีความฉลาดและมีประสบการณ์ที่จะเอาตัวรอดได้โดยไม่มีหลักฐานการกระทำผิด ซึ่งเจ้าพ่อค้ายาเสพติดรายใหญ่จะถูกจับในคดีหลีกเลี่ยงภาษีหรือคดีอื่นๆ มากกว่า ฆาตกรตัวจริงถูกเข้าใจความหมายผิดๆ ว่าเป็น “พระเอก” ผู้ซึ่งดำเนินการขั้นเด็ดขาดกับความรับผิดชอบบางอย่าง นักค้ายาเสพติดเป็นบุคคลในความคลุมเครือ เป็นผีร้ายที่อิงอาศัยอยู่กับความอ่อนแอของผู้อื่น

3) คดียาเสพติดเป็นความล้มเหลวของสังคม เพราะผู้ขายยาเสพติดไม่สามารถแสวงหาความพึงพอใจในวัฒนธรรม มิตรภาพ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นรายรอบ และเมื่อล้มเหลวทางเศรษฐกิจและสังคม พวกเขาจึงหันไปสู่ยาเสพติด

โทษประหารชีวิตจึงไม่สามารถแก้ปัญหาความล้มเหลวส่วนบุคคลหรือความล้มเหลวของสังคมซึ่งเป็นสาเหตุของวัฒนธรรมยาเสพติดได้ การแก้ปัญหาจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม

4) เมื่อพิจารณาบรรทัดฐานของการลงโทษในคดียาเสพติด โทษประหารชีวิตอาจจะถูกบังคับใช้สำหรับการครอบครองเฮโรอีนบริสุทธิ์ปริมาณ 20 กรัม มาตราสำหรับอาชญากรรมทั้งหมดจึงขึ้นอยู่กับปริมาณ การลงโทษสำหรับการครอบครองยาเสพติด 19.5 กรัมอาจจะไม่ถึงแก่ชีวิต แต่หากครอบครอง 20.5 จะถูกลงโทษถึงชีวิต มีความแตกต่างอย่างชัดเจน

5) บรรทัดฐานการลงโทษได้เปิดประตูให้มีเกิดการทุจริตอย่างใหญ่หลวง ไม่ใช่เรื่องยากที่จะจินตนาการได้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทุจริตสามารถใช้ช่องทางทำให้ปริมาณยาเสพติดเพิ่มขึ้นหรือลดลงเพื่อสร้างความแตกต่าง จากการตั้งข้อสังเกตของผู้เข้าร่วมสัมมนาโทษประหารชีวิตทั่วประเทศพบว่า กระบวนการยุติธรรมของไทยไม่น่าเชื่อถือ ถ้าอย่างนั้น ความแตกต่างระหว่าง คดีอุกฉกรรจ์และคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดจะกำหนดได้ด้วยเงินสินบนหรือไม่

สาเหตุสำคัญลำดับที่สองของความล้มเหลวในการนำคดียาเสพติดออกจากโทษประหารชีวิตคือ ความเห็นที่ว่า ประเทศไทยนับเป็นกรณีพิเศษที่ยังต้องการโทษประหารชีวิตอยู่ ในการประชุมสัมมนาเรื่องโทษประหารชีวิตเมื่อเร็วๆ นี้ เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกระทรวงยุติธรรมอ้างว่า โทษประหารชีวิตมีความจำเป็นในประเทศไทยเพราะ “ที่นี่เป็นประเทศที่มีความรุนแรงมากที่สุดในโลก” ผมไม่เชื่อว่านี่เป็นความจริงแน่นอนว่า ประเทศเม็กซิโกมีความรุนแรงมากกว่า แต่ขณะนี้เม็กซิโกก็ยุติโทษประหารชีวิตแล้ว ซึ่งการอ้างเหตุผลถึงความรุนแรงในประเทศนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน คำถามที่เกี่ยวข้องคือ หากว่าโทษประหารชีวิตสามารถยับยั้งอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดรวมทั้งสามารถป้องกันอาชญากรรมอื่นๆ ได้จริงหรือ หลักฐานที่มีให้เห็นอยู่ทั่วไปในปัจจุบันนั้นตอบคำถามนี้ได้ว่า

“ไม่จริง” ซึ่งประเด็นนี้จะได้นำมาอภิปรายในตอนต่อไปและเราอาจจะได้พบคำตอบที่นั่น

1.3 บทสะท้อนจากการคงอยู่ของโทษประหารชีวิตในเมืองไทย

รายการโทรทัศน์ยามเช้ารายการหนึ่งซึ่งติดตามการลงโทษประหารชีวิตนักโทษชายคดียาเสพติดสองรายได้เชิญชวนให้ผู้ชมโทรศัพท์หรือส่งข้อความแสดงความคิดเห็นกับเรื่องดังกล่าว ในการทำการสำรวจอย่างไม่เป็นทางการและประเด็นดังกล่าวไม่ได้รับการอธิบายชัดเจนนั้น ผู้ชมส่วนใหญ่ถึงร้อยละเก้าสิบเห็นด้วยกับโทษประหารชีวิต ซึ่งบางครั้งเป็นการใช้อารมณ์มากเกินไปเพื่อเรียกร้องให้มีการใช้โทษประหารชีวิตเพิ่มขึ้นอีก แล้วทำไมในที่อื่นๆ ทั่วโลกไม่มีการสนับสนุนการลงโทษเช่นนี้เล่า

คำตอบแรกคือความโกรธแค้นต่อผู้กระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นและแพร่ขยายไปทั่ว “ความเลวร้าย” ถูกมองเป็นความเกลียดชัง ซึ่งแตกต่างจาก “ความดีงาม” และความเลวร้ายนั้นสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับโทษทัณฑ์ตามความผิดที่ได้กระทำลงไป แรงจูงใจเป็นส่วนหนึ่งของการแก้แค้น อำนาจแรงจูงใจที่มีความเกลียดชังจะเสริมความสามารถที่จะนำสังคมไปสู่ความโหดร้ายรุนแรงยิ่งขึ้น ประเทศไทยได้รับการยกย่องว่าเป็นสังคมในอุดมคติด้วยความเจริญรุ่งเรืองในอดีต ความโหดร้ายและอาชญากรรมซึ่งเพิ่มจำนวนขึ้นขณะนี้นั้นเป็นผลมาจากมุมมองในการแก้ไขปัญหาที่ผิดพลาดเนื่องจากมองว่าปัญหาอาชญากรรมนั้นผู้กระทำความผิดเป็นต้นเหตุของปัญหาที่สำคัญแต่ไม่ได้มองถึงสาเหตุที่แท้จริงที่เกิดจากสภาพสังคม ดังนั้นการแก้ปัญหาจึงมุ่งไปที่การตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมโดยการประหารชีวิตนั่นเอง

การเพิกเฉยต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในที่อื่นๆ และการเพิกเฉยต่อ ความเปลี่ยนแปลง

ทางความคิดของโลกที่มีต่อโทษประหารชีวิต ผู้คนตระหนักดีว่า สหรัฐอเมริกาเป็นหนึ่งในประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิตอยู่และคาดหวังว่า สหรัฐอเมริกาซึ่งสนับสนุนสิทธิมนุษยชนในประเทศอื่นๆ จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งพวกเขาแทบไม่ตระหนักเลยว่า แม้แต่ในอเมริกา จำนวนของรัฐที่ยุติโทษประหารชีวิตมีเพิ่มมากขึ้น และพวกเขาไม่ได้ตระหนักว่า ประเทศส่วนใหญ่ยุติการใช้โทษประหารชีวิตแล้ว และในแต่ละปี ตัวเลขของประเทศที่จะยุติโทษนี้มีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเร็วๆ นี้ สมาชิกวุฒิสภาของไทยคนหนึ่งถามคำถามต่อนักวิจัยชาวฝรั่งเศสว่า วิธีประหารชีวิตแบบไหนที่ใช้กันอยู่ในฝรั่งเศส นักวิจัยตอบคำถามอย่างไม่คิดด้วยถ้อยคำประชดประชันว่า “แน่นอนล่ะ กิโยติน” องค์ความรู้ได้ถูกปิดกั้นลง เพราะคำตอบนั้นถูกนำมาอ้างอิงว่าเป็นความจริง

การโต้แย้งทางศีลธรรมเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยได้ยินกันในหมู่ผู้นำของไทย เมื่อศีลธรรมถูกพิจารณาว่าเป็นประเด็น “ศาสนา” ศีลธรรมจึงถูกเพิกเฉย พระสงฆ์เองก็ได้ตั้งประเด็นว่าไม่มีการสอนเรื่องศีลธรรมในการศึกษาของไทย ดังนั้นจึงมีความเข้าใจเพียงน้อยนิดต่อพื้นฐานทางศีลธรรมในการเคารพต่อชีวิตมนุษย์

เป็นเรื่องแปลกประหลาดมาก แม้ว่าหลักธรรมลำดับแรกของศาสนาพุทธคือการเคารพต่อชีวิตมนุษย์ “ฉันจะไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต” ซึ่งเกิดผลเพียงน้อยนิดในทางปฏิบัติในช่วงปีที่ผ่านมา ทหารและตำรวจไทยดำเนินการเช่นฆ่าโดยปราศจากการรายงาน

การเคารพต่ออำนาจและประเพณีเป็นอำนาจสำคัญในสังคม อะไรก็ตามที่ถูกสั่งมาจากเบื้องบนต้องเป็นความถูกต้อง ในคำกล่าวที่ชวนให้จุกคิดของพระสงฆ์ซึ่งองค์กรของท่านสนับสนุนโทษประหารชีวิตนั้น ท่านได้ให้สัมภาษณ์ว่า ในความเป็นพระสงฆ์ ท่านต่อต้านการใช้โทษประหารชีวิต แต่ในความเป็นพลเมืองไทยนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการเคารพอำนาจรัฐและท่านสนับสนุนการใช้โทษประหารชีวิต

สุดท้ายคือ ยังมีแนวคิดอนุรักษ์นิยมอันหยั่งรากฝังลึกซึ่งต่อต้านรับการเปลี่ยนแปลงอย่างเชื่องช้า ไม่มีการให้ความสนใจสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ผลที่ตามมาก็คือ ผู้คนไม่มีความตระหนักถึงความก้าวหน้าของอาชญวิทยาและการทำความเข้าใจว่า โทษประหารชีวิตนั้นไม่มีผลต่อการยับยั้งอาชญากรรม

หากเราขอประชามติเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อโทษประหารชีวิตอย่างพลิกผัน ประเทศไทยคงจะจบลงด้วยการเป็นประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิตเป็นประเทศสุดท้ายของโลก มีเพียงผู้นำที่เปี่ยมไปด้วยศีลธรรมเท่านั้นที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงหรือให้การศึกษาเพื่อปรับทัศนคติอันจะนำไปสู่ความเข้าใจที่ว่า ชีวิตนั้นไม่ได้สามารถจะทำให้จบสิ้นลงด้วยคำสั่งของใครหรือด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม

2. ยาเสพติดและโทษประหารชีวิต

2.1 ยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยมากที่สุด¹

ฝิ่น/ตลาดเฮโรอีน

ประเทศอัฟกานิสถาน ซึ่งเป็นแหล่งปลูกฝิ่นที่สำคัญที่สุดของโลกมีอัตราการปลูกลดลง 19 เปอร์เซ็นต์ ในปี 2551 ดังนั้น พื้นที่ทั้งหมดในสามประเทศหลักที่มีการปลูกฝิ่นอยู่จึงลดลงอยู่ที่ 189,000 เฮกตาร์ แม้ว่าจะมีการเพิ่มปริมาณขึ้นเล็กน้อยในประเทศพม่าและประเทศลาวก็ตาม

ผลผลิตที่ได้จากฝิ่นลดลงไปจากจำนวนทั้งสิ้น 8,000 ตัน ซึ่งจำนวนที่เหลือยังอยู่ในระดับสูงมากแม้มีการลดแล้วก็ตาม ในขณะที่การจับกุมฝิ่นยังเท่าเดิม และมีระดับสูงขึ้นในปี 2550 เนื่องมาจากการจับกุมมอร์ฟีนลดลงอย่างมาก

การจับกุมฝิ่นและเฮโรอีนเพิ่มขึ้น 33% และ 14% ตามลำดับ แม้ว่าการลักลอบค้าฝิ่นจะมีอยู่ทั่วโลก แต่เมื่อปี 2550 มีรายงานว่ามีการจับกุมมากกว่า 2 ใน 3 มาจากประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนยุโรปมีการรายงานถึงการจับกุมฝิ่นที่ใหญ่ที่สุดอันดับสอง ซึ่งส่วนใหญ่มาจากประเทศแถบตะวันออกเฉียงใต้ ฝิ่นยังคงเป็นปัญหาสำคัญระดับโลกในด้านการบำบัดรักษา ผู้เสพฝิ่นส่วนใหญ่

¹ข้อมูลนี้มาจาก UNODC World Drugs Report, UN, New York, 2009

อยู่ในแถบเอเชีย ระดับการใช้ยาสูงสุด (ตามสัดส่วนของประชากรในกลุ่มอายุ 15–64 ปี) พบว่าการซื้อขายยาเสพติดส่วนใหญ่มาจากเส้นทางใกล้ๆ กับประเทศอัฟกานิสถาน

สำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งองค์การสหประชาชาติ (UNODC) ประมาณการตัวเลขผู้เสพฝิ่นอย่างน้อย 1 ครั้ง เมื่อปี 2550 อยู่ระหว่าง 15 – 21 ล้านคนทั่วโลก

ยาเสพติดความเห็นการติดยาเฮโรอีน

มีรายงานถึงผู้ติดยาเฮโรอีนที่เกิดจากการใช้เข็มฉีดยาร่วมกันกว่า 120 ประเทศ และมีการแพร่เชื้ออย่างรวดเร็วในกลุ่มผู้ใช้สารเสพติด

จากรายงานพบว่าค่ากึ่งกลางของการแพร่เชื้อเฮโรอีนที่อยู่ระหว่าง 20 -40 % มีอยู่ 5 ประเทศ คือ สเปน (39.7%) รัสเซีย (37.2%) เวียดนาม (33.9%) กัมพูชา (22.8%) และลิเบีย (22.0%) และมีมากกว่า 40% ใน 9 ประเทศ คือ เอสโตเนีย (72.1%) อาเจนตินา (49.7%) บราซิล (48.0%) เคนยา (42.9%) พม่า (42.6%) ไทย (42.5%) อินโดนีเซีย (42.5%) ยูเครน (41.8%) และเนปาล (41.4%)

ผลผลิตฝิ่นในประเทศไทย (ตัน)

2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
3	2	5	4	8	8	6	6

2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
9	ไม่มีข้อมูลแยกเป็นรายปี						

ตลาดกัญชา (Cannabis market)

ในปี 2551 UNODC ประมาณการพื้นที่กลางแจ้งที่ใช้ในการเพาะปลูกกัญชาไว้ที่ 200,000 – 641,800 เฮกเตอร์และยังมีพื้นที่ในการเพาะปลูกกัญชาอีกหลายแห่งทั่วโลกที่ยังไม่ได้มีการคาดการณ์ไว้ทั้งในที่ร่มและกลางแจ้ง ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่จะมีข้อมูลที่แม่นยำในการผลิตฝิ่นและโคเคน ผลผลิตที่ได้จากกัญชาทั้งหมดอยู่ที่ประมาณ 13,300 - 66,100 ตัน และผลผลิตจากยางของกัญชาอยู่ที่ประมาณ 2,200 - 9,900 ตัน

การจับกุมกัญชาทั้งหมดเพิ่มขึ้นในปี 2550 เป็นจำนวน 5,600 ตัน ซึ่งการจับยึดกัญชาส่วนใหญ่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกาและเม็กซิโก ทั้งนี้ มีรายงานมาจากประเทศในแถบยุโรปตอนกลางและทางตะวันตก ว่ามีการจับยึดยางกัญชาในปริมาณที่เพิ่มขึ้นประมาณ 1,300 ตัน เมื่อเทียบกับปี 2549 ซึ่งการจับกุมมากกว่า 1 ใน 3 จะอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว

ในปี 2550 UNODC ประมาณการตัวเลขของผู้ที่เสพยาเสพติดชนิดกัญชาอย่างน้อย 1 ครั้ง อยู่ระหว่าง 143 – 190 ล้านคนทั่วโลก การเสพยากัญชามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในหลายๆประเทศในแถบละตินอเมริกาและแอฟริกา ขณะที่มีการศึกษาพบว่ามีการใช้ยาลดลงในตลาดหลักๆในแถบอเมริกาเหนือ และยุโรปตะวันตก โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น

ความเห็นต่อการเสพยาในประเทศไทย

ในปี 2551 ประเทศไทย พบว่ามีการใช้ยาเสพติดอย่างแพร่หลายในกลุ่มนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 13 – 15 ปี ประมาณ 6.1% ในปี 2550 การสำรวจสำมะโนครัวไทยพบว่าการใช้กัญชาอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนทั่วไป

ประมาณ 1.2% (มีอายุระหว่าง 12 – 65 ปี) สำหรับประเทศฟิลิปปินส์ ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกเมื่อปี 2545 รายงานผลการสำรวจนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 13 -15 ปี (มีการใช้ยาเสพติดประมาณ 6.7%) พบว่ามีการใช้ยาสูงกว่าผลการสำรวจสำมะโนครัวในครั้งที่ผ่านมาเช่นเดียวกัน (ในปี 2551 มีการใช้ยาที่ประมาณ 0.8%)

ตลาดยากระตุ้นประสาทประเภทแอมเฟตามีน

ในปี 2550 UNODC มีการประมาณการผลิตสารกระตุ้นประสาทกลุ่มที่ 1 คือ แอมเฟตามีน (amphetamine) อยู่ที่ระหว่าง 230 - 640 ตัน การผลิตยาอี (ecstasy) ซึ่งเป็นยากลุ่มที่ 2 อยู่ที่ระหว่าง 72 - 137 ตัน ยากระตุ้นประสาทประเภทแอมเฟตามีนนั้นผลิตได้ทุกที่เพราะมีต้นทุนต่ำ สามารถย้ายฐานการผลิตได้อย่างรวดเร็ว ยิ่งไปกว่านั้นกลุ่มอาชญากรรมที่มีลักษณะจัดตั้งได้เพิ่มสูงขึ้นและมีกระบวนการผลิตที่ซับซ้อนมากขึ้นอีกด้วย

จากสถิติในปี 2550 มีการจับกุมยาแอมเฟตามีนได้เกือบ 52 ตัน จากทั่วโลก และในปีเดียวกันนั้นเองมีการจับยาแอมเฟตามีนเป็นหลัก และพบว่าการจับกุมยาเสพติดในกลุ่มยาอีเพิ่มขึ้นด้วย การลักลอบค้ายาแอมเฟตามีนมีภายในแต่ละภูมิภาค แต่สารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาแอมเฟตามีนนั้นมีการลักลอบ

ขายทั่วโลก

รูปแบบการใช้แอมเฟตามีนในแต่ละภูมิภาคจะมีความแตกต่างกัน แถบเอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผู้เริ่มใช้ยาจะเสพยาเมทแอมเฟตามีน (Methamphetamine) แถบตะวันออกไกล และตะวันออกกลาง เม็ดยาที่ขายจะคล้ายกับ Captagon ซึ่งบรรจุแอมเฟตามีนอยู่ ซึ่งมีการใช้ยานี้ทั่วทั้งภูมิภาค ในแถบยุโรป ผู้เริ่มใช้จะเสพยาแอมเฟตามีน ในปี 2550 ทั่วทั้งโลก มีผู้เสพยาเมทแอมเฟตามีนอย่างน้อย 1 ครั้ง ที่มีอายุระหว่าง 15 – 64 ปี กว่า 16 – 51 ล้านคน ในขณะที่จำนวนผู้ที่ใช้อียูที่ประมาณ 12 – 24 ล้านคนทั่วโลก

(1) กลุ่มยาแอมเฟตามีน ครอบคลุมถึงยาเมทแอมเฟตามีน ยาแอมเฟตามีน รวมไปถึงกลุ่มที่ไม่เฉพาะเจาะจงว่าเป็นยาแอมเฟตามีน (เช่น แคปตาગอน (Captagon) เมทคาทีโนน (methcathinone) เฟเนทิลลีน (fenetylline) เมทิลเฟนิเดต (methylphenidate) และอื่นๆ)

(2) กลุ่มยาอี ครอบคลุมถึง MDMA MDA และ MDEA/MDE (ยาอีเหมือนกันแต่ชื่อเรียกต่างกัน) อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัด forensic capacity มักจะทำให้เกิดความสับสนในส่วนผสมที่แท้จริงของยาอี “ecstasy”

ยาเมทแอมเฟตามีน ในรูปแบบเม็ด (ยาบ้า) พบในเอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปรากฏในพม่า ที่มีการนำเข้ามาตามแนวชายแดนประเทศอินเดีย จีน และไทย

แหล่งที่มีการจับกุมยาเมทแอมเฟตามีน ในเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างปี 2545-2550² (รายงานโดยรัฐภาคี)

ไมทราป (4.3%)

กัมพูชา (1.1%)

ฮ่องกง เขตปกครองของจีน (1.1%)

ลาว (2.2%)

²รายงานจากแบบสอบถามประจำปีของ UNODC (Questionnaire Data / DELTA)

อินโดนีเซีย (2.2%)

ญี่ปุ่น (2.2%)

ไต้หวัน, เขตปกครองของจีน (2.2%)

มาเลเซีย (3.3%)

ไทย (14.1%)

พม่า (16.3%)

ฟิลิปปินส์ (22.8%)

จีน (ไม่ทราบจำนวน)

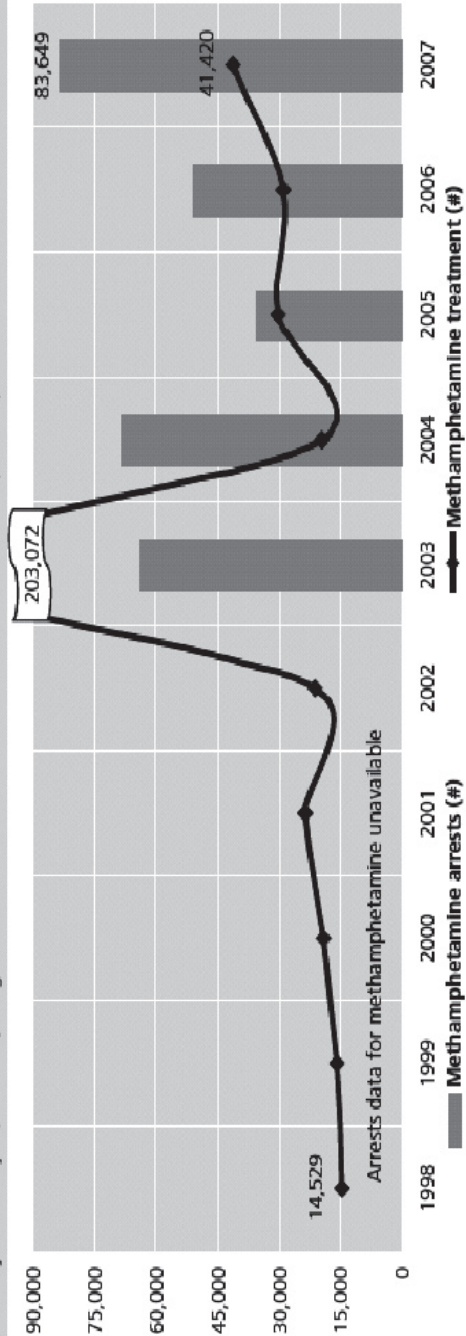
ในออสเตรเลีย ยังคงมีการนำเข้า ชูโดอีเฟดรีน (Pseudoephedrine) ซึ่งเป็นสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาบ้า โดยการขนส่งทางอากาศ เมื่อเดือนกรกฎาคม ปี 2551 เจ้าหน้าที่ของออสเตรเลียมีการสกัดจับชูโดอีเฟดรีน ได้ 850 กิโลกรัม ซึ่งมีการลักลอบส่งสินค้ามาจากประเทศไทย

ยาเมทแอมเฟตามีน เป็นยาเสพติดผิดกฎหมายที่มีใช้กันมากที่สุดในประเทศ กัมพูชา ญี่ปุ่น ลาว ฟิลิปปินส์ เกาหลี และไทย ซึ่งประเทศไทยนั้นเป็นตลาดยาเมทแอมเฟตามีนแหล่งใหญ่ที่สุดของภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณยาแอมเฟตามีนในตลาด

Fig. 104: Thailand, number of methamphetamine treatment admissions and arrests, 1998-2007

Sources: Office of the Narcotics Control Board, *Thailand Narcotics Annual Report 2003*; UNODC, *Improving ATs Data and Information Systems Project*; UNODC, *Drug Use Information Network for Asia and the Pacific (DAINAP)*.

2.2. โทษประหารคือวิธีการข่มขู่ที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา ยาเสพติดหรือไม่

การพัฒนาทางด้านสังคมศาสตร์และกฎหมายได้จุดประกายการโต้เถียงในเรื่องประสิทธิภาพของโทษประหารที่เป็นไปเพื่อข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีกในคดีฆาตกรรม ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายและสังคมศาสตร์ได้เปลี่ยนแนวคิดที่ว่านี้ให้กลายเป็นการเรียกร้องต่อการเพิ่มขึ้นของโทษประหารซึ่งพวกเขาอ้างว่าเป็นการช่วยชีวิตอีกหลายชีวิตได้ (1) หลายคนท้าทายต่อหลักการนี้ (2) ซึ่งกล่าวว่าไม่น่าเชื่อถือ และปฏิเสธนัยยะสำคัญทางกฎหมาย พร้อมย้ำเตือนว่าความอันตรายต่อศีลธรรม และ ความเสี่ยงในการที่มีโทษประหาร ควรนำมาพิจารณาร่วมกับข้อโต้แย้งอื่นๆที่เกี่ยวกับโทษประหาร

ถ้าคำตัดสินการประหารผิดพลาด ก็ไม่สามารถใช้เป็นวิธีการข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดอีกได้ ยิ่งไปกว่านั้น จะทำให้ความยุติธรรมของศาลและพื้นฐานทางศีลธรรมของกฎหมายถูกทำลายลง

ข้าพเจ้าออกมาในวันนี้เพื่อเชื่อมโยงระบบกฎหมายของโทษประหารชีวิต กับคำถามที่ว่าโทษประหารชีวิตสามารถใช้เป็นวิธีการข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดอีกได้ในคดียาเสพติดได้หรือไม่ ปรากฏว่าไม่มีหลักฐานทางสังคมศาสตร์ที่แสดงให้เห็นว่าโทษประหารชีวิตสามารถใช้เป็นวิธีการข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดอีกได้ในกรณีการค้ายาเสพติด หรือคดียาเสพติดอื่นๆ เลย แต่ประเทศเพื่อนบ้านของเรายังมีอัตราการประหารชีวิตผู้ลักลอบค้ายาค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นวิธีไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมการลักลอบค้ายาเสพติดโดยใช้โทษประหาร

การศึกษาต่างๆได้สะท้อนประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา กับผลกระทบของการใช้โทษประหารเพื่อการข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีกในคดีฆาตกรรมในสหรัฐ รวมถึงการคุมขังผู้กระทำความผิดฐานยาเสพติดอีกด้วย

ไม่มีประเทศไหนทุ่มทั้งเวลาและความพยายามหาคำตอบต่อคำถามนี้ด้วยความชัดเจนทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งบทเรียนต่างๆ รวมถึงข้อสรุปเหตุผลจากงานวิจัยนี้สามารถปรับใช้กับลักษณะการกระทำความผิดทุกรูปแบบ

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือโทษประหารชีวิตในสหรัฐได้รับการดำเนินการโดยรัฐต่างๆ ภายใต้กฎหมายและกระบวนการที่หลากหลาย ความรู้จากประสบการณ์ของแต่ละรัฐได้สร้างเงื่อนไขสำหรับการเรียนรู้ทดสอบโดยธรรมชาติซึ่งทำให้เกิดบทเรียนเกี่ยวกับโทษประหารภายใต้บริบททางกฎหมายที่หลากหลายรูปแบบ รวมไปถึงสถานที่ที่ใช้โทษประหารอยู่บ่อยครั้ง และที่ๆ แทบจะไม่ใช่เลย จากที่กล่าวมานี้สหรัฐเป็นเพียงประเทศเดียวซึ่งทำวิจัยอย่างเป็นระบบด้านความถูกต้องของการตัดสินโทษประหารชีวิต ไม่พบหลักฐานใดๆ ที่โทษประหารสามารถใช้ข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีก ในคดีค้ายาเสพติด จากการเปรียบเทียบของประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์แสดงให้เห็นว่าอัตราของการใช้โทษประหารไม่มีผลต่อราคายาเสพติดหรือสัมพันธ์กับจำนวนยาเสพติดที่มีอยู่ อย่างในอินโดนีเซียราคายาเสพติดจะสูงกว่าสิงคโปร์ ทั้งๆ ที่ผู้ค้ายาในสิงคโปร์ เผชิญกับความเสี่ยงสูงกว่า อัตราการค้ายาเสพติดจะสูงตามการใช้ ดังนั้นความจำเป็นของโทษประหารชีวิตควรจะลดน้อยถอยลงตามนั้น แต่สิงคโปร์ยังคงตัดสินโทษประหารแก่ผู้ค้ายาในอัตราสูง สิ่งนี้ขัดแย้งกับหลักพื้นฐานทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของการข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีก อันที่จริงกลับเป็นสิ่งที่ตรงข้ามต่อหลักเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้โทษประหารคือกลยุทธ์ที่ไม่มีประสิทธิภาพในการขัดขวางการลักลอบค้ายาได้

หลังจากใช้งบประมาณกว่าพันล้านเหรียญในช่วงสองทศวรรษ ขณะนี้เกิดความเห็นตรงกันท่ามกลางนักวิเคราะห์นโยบายในสหรัฐที่ว่ากลยุทธ์การควบคุมยาเสพติดที่ห้ามจัดหาและมาตรการในการป้องกันการจำหน่ายยาเสพติดนั้นไม่เป็นผล ซึ่งขนาดของตลาดยาเสพติดอันผิดกฎหมายนั้นใหญ่เกินไปที่จะควบคุม

เพียงแค่เพิ่มการลงโทษทางอาญาบางประการกับผู้ค้าปลีกย่อย

มีความเห็นสอดคล้องกันในสหรัฐอเมริกาที่งานวิจัยสังคมศาสตร์ได้ผลิตชุดความคิดออกมาว่าวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมการค้ายาเสพติดคือการลดความต้องการลงโดยวิธีการป้องกัน การให้การศึกษา และการบำบัดรักษา

เมื่อคนจำนวนเพียงเล็กน้อยที่ต้องโทษประหารจากคดีฆาตกรรมถูกประหารโทษดังกล่าวจึงดูไม่สมเหตุสมผล และไม่สามารถใช้เป็นวิธีการขู่มิให้กระทำความผิดได้เพราะไม่มีผู้กระทำความผิดคนใดต้องคิดว่าตนเองได้รับโทษ กระนั้น ความพยายามที่จะเพิ่มโทษประหารเพื่อเป็นการสกัดกั้นมิให้กระทำความผิดทำให้เกิดความเสี่ยงในการตัดสินใจผิดพลาด

จากประสบการณ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา การจำคุกของผู้กระทำความผิดค้ายาเสพติดเกือบหนึ่งล้านคนเป็นจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งของประชากรที่ถูกคุมขังแต่อย่างไรก็ตามไม่มีประเทศใดทุ่มเทเวลาและความอุตสาหะในการทดสอบข้อสงสัยนี้ด้วยความแม่นยำทางวิทยาศาสตร์ และด้วยบทเรียนและเหตุผลจากการวิจัยนี้สามารถปรับใช้ได้กับอาชญากรรมทุกประเภท

ผู้กระทำความผิดทั้งหลายมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำความผิดถ้ามีระบบกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการถูกจับกุมมากกว่าการข่มขู่ด้วยโทษประหารในงานศึกษาต่างๆพบว่านักทฤษฎีด้านการสกัดกั้นมิให้กระทำความผิด (deterrence) เชื่อว่าความเสี่ยงต่อการถูกลงโทษจะทำให้ผู้ที่กระทำความผิดไม่คิดประกอบอาชญากรรม ความเสี่ยงดังกล่าวขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของตำรวจในการตรวจสอบการกระทำความผิดและมีการตอบสนองต่อคดีอย่างรวดเร็วและเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ หรืออีกทางหนึ่งความเสี่ยงต่อการถูกลงโทษภายหลังการถูกจับกุมและดำเนินคดี การวิจัยทั้งกับกลุ่มตัวอย่างของผู้กระทำความผิดและบุคคลทั่วไปพบว่า การรับรู้ถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจะมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ที่คิดจะกระทำความผิด ซึ่งการศึกษาวิจัยโดยทั่วไปไม่ได้กล่าวถึงประเด็นนี้มากนัก

แต่เน้นไปที่การใช้จำคุกประมาณหรือจำนวนตำรวจเสียมากกว่า

นอกจากนี้พบว่าการใช้โทษประหารได้ทำให้คนจำนวนมากที่ไม่สมควรจะได้รับโทษสูงสุดเยี่ยงนี้ถูกตัดสิน จากการวิจัยของศาสตราจารย์ James Liebman และ Andrew Gelman, ที่วิจัยคดีการประหารชีวิต 5,760 คดีในสหรัฐตั้งแต่ปี 2516 ถึง 2538 จากการศึกษาพบว่าการใช้โทษประหารชีวิตมีความผิดพลาดถึงสองในสาม และถ้าการลงโทษในรูปแบบนี้ยังมีการใช้กันอีกมาก จำนวนของความเสียหายที่ผู้บริสุทธิ์ถูกตัดสินคดีผิดก็มีความเป็นไปได้มากขึ้น

2.3. การเพิ่มอัตราการประหารชีวิตเป็นการเพิ่มอัตราการตัดสินที่ไม่เป็นธรรม

เมื่อพบเจอกับความไม่มีประสิทธิภาพของการใช้โทษประหารชีวิตเพื่อควบคุมการใช้ยาเสพติดและการซื้อขายในตลาดยาเสพติด สัญชาตญาณอันแรกของกลุ่มผู้สนับสนุนการใช้โทษประหารชีวิตเพื่อสกัดกั้นยาเสพติดก็คือการเพิ่มอัตราการประหารชีวิต การขยายตัวของแนวโน้มนี้เป็นไปอย่างกว้างขวางเห็นได้จากการวิสามัญฆาตกรรม 2,900 ศพโดยตำรวจไทยในระหว่างการรณรงค์การต่อต้านยาเสพติดในปี 2546 ผลจากการศึกษาด้านสังคมวิทยาถึงผลของการเพิ่มขึ้นของอัตราการประหารชีวิตที่ไม่ชอบธรรมต่อการเพิ่มอัตราการประหารชีวิตสามารถอธิบายได้อย่างดีที่สุดจากการศึกษาประสบการณ์ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้รับการเปิดเผยต่อมา

ระหว่างปี พ.ศ. 2516 และปี พ.ศ. 2538 มีการตัดสินลงโทษประหารชีวิต 5,760 รายโดยประมาณในสหรัฐอเมริกา 313 ราย (5.4%) จากทั้งหมด ถูกประหารชีวิต 41% ของคำพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตทั้งหมดถูกเปลี่ยนในการอุทธรณ์โดยตรงต่อศาลสูงของรัฐ และ 40% ถูกเปลี่ยนโดยศาลแห่งสหพันธรัฐ เมื่อรวม

การทบทวนโดยศาลสูงทั้งสองชั้น อัตราข้อผิดพลาดซึ่งส่งผลเสียหายต่อระบบโทษประหารชีวิตของสหรัฐอเมริกาถึง 68% และ 82% ของจำนวนคดีทั้งหมดที่ถูกเปลี่ยนแปลงคำตัดสินนั้นได้รับการพิพากษาใหม่ให้ได้รับโทษอย่างอื่นนอกจากการประหารชีวิต โดยส่วนใหญ่จะถูกตัดสินให้ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำโทษตลอดชีวิตโดยปราศจากการทำทัณฑ์บน/การอนุญาตให้ออกจากคุกก่อน โดยมีเงื่อนไขจำนวนเพียงน้อยนิดคือ 11% ถูกพิพากษาให้ได้รับโทษประหารชีวิต และ 7% พบว่าบริสุทธิ์และถูกปล่อยตัวจากการคุมขัง เหตุผลที่มีหลายคดีถูกเปลี่ยนแปลงคำตัดสินหรือได้รับการปล่อยตัวไปก็คือ “ความผิดพลาดอย่างร้ายแรง” ของการพิจารณาคดี ความผิดพลาดอย่างร้ายแรงนี้เป็นประเภทของความผิดพลาดที่ขัดขวางความน่าเชื่อถือของข้อเท็จจริงที่ใช้พิสูจน์การกระทำผิดในการพิจารณาคดี ข้อผิดพลาดเหล่านี้ทำให้ความมั่นใจของสาธารณชนต่อกฎหมายลดลงไป ข้อผิดพลาดทั่วไป ได้แก่ทนายที่เป็นตัวแทนในการต่อสู้ทางคดีไม่มีความสามารถ (37% ของคดีทั้งหมดที่เปลี่ยนแปลงคำพิพากษา)

อีกการขัดขวางหรือยืดยาดหลักฐานที่แสดงว่าจำเลยบริสุทธิ์หรือไม่ได้กระทำความผิดนั้นๆ ไป(16%)

การปฏิบัติงานโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งซ่อนเร้นหลักฐานไม่ได้สอบปากคำพยานอย่างเหมาะสมโดยพบภายหลังว่าพยานนั้นเชื่อถือไม่ได้ และซ่อนเร้นหลักฐานอื่นๆ (3% ของคดีทั้งหมดที่เปลี่ยนแปลงคำพิพากษา)ความผิดพลาดของประจักษ์พยานในการระบุเจาะจงสิ่งที่ได้เห็น อัตราความผิดพลาดที่สูงเป็นสิ่งที่มิได้อยู่โดยทั่วไป ข้อผิดพลาดต่างๆเกิดขึ้นมากกว่า 50% ในคำพิพากษาลงโทษประหารชีวิตทั้งหมดในมากกว่า 90% ของรัฐที่การลงโทษประหารชีวิตอย่างน้อยหนึ่งรายถูกนำมาพิจารณา อัตราความผิดพลาดที่สูงนี้ยังคงมีอยู่อย่างกว้างขวางเกือบ 80% ของเขตที่มีการลงโทษประหารชีวิตในสหรัฐอเมริกา มีอัตราความผิดพลาดเกิดขึ้นทั้งหมด 49% หรือสูงกว่านั้น มากกว่าสองในสามนั้นมีอัตราความผิด

พลาดเกิดขึ้น 60% หรือมากกว่านั้น เกือบครึ่งหนึ่งมีอัตราความผิดพลาดเกิดขึ้น 70% หรือมากกว่า อัตราความผิดพลาดสูงสุดพบในรัฐต่างๆ ซึ่งระบบยุติธรรมทางอาญาไม่มีประสิทธิภาพ รัฐซึ่งมีอัตราอาชญากรรมที่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ต่ำ นั่นคือ ที่ซึ่งมีอาชญากรรมมากมายไม่ได้รับการแก้ไข มีการใช้โทษประหารชีวิตบ่อยครั้งกว่า ผลก็คือรัฐต่างๆ ที่มีการใช้ โทษประหารชีวิตบ่อยครั้งมีอัตราของคดีฆาตกรรมที่ได้รับการตัดสินประหารชีวิตถูกกลับคำพิพากษามากกว่า ในทางตรงข้าม รัฐที่มีการจับกุมอาชญากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำหรับอาชญากรรมทุกประเภท ไม่เพียงแต่คดีฆาตกรรมเท่านั้น มีการใช้โทษประหารชีวิตน้อยครั้งกว่ามากและเกิดข้อผิดพลาดขึ้นน้อยครั้ง รัฐเหล่านี้คือที่ซึ่งได้สร้างตัวบ่งชี้ของอาชญากรรมที่เชื่อถือได้ขึ้นมา โดยการมีความเป็นไปได้ที่สูงในการจับอาชญากรในการกระทำความผิด สิ่งนี้ยังได้สะท้อนไปในทิศทางเดียวกับทฤษฎีอาชญาวิทยาซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดอาญา

การตัดสินลงโทษประหารชีวิตจำเลยอย่างผิดพลาดตั้งแต่ครั้งแรก การดำเนินกระบวนการตรวจสอบที่ซับซ้อนเพื่อหาข้อผิดพลาด การกักขังผู้คนนับพันภายใต้เงื่อนไขของการรอประหารชีวิตในขณะเวลาเดียวกันนั้น จากนั้น ความพยายามจัดการสองจากสามคดีอีกครั้งหนึ่งและต่อไป ได้สร้างภาระราคาแพงแก่ผู้เสียภาษี เหยื่อของการกระทำผิดซึ่งคือครอบครัวของผู้กระทำความผิดและความเชื่อตรงของระบบตุลาการ

อัตราการลดลงของโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิตมีความสำคัญมากกว่าอัตราการลดลงของคดีฆาตกรรม สิ่งนี้บ่งบอกถึงความกังวลอย่างมากในสหรัฐเกี่ยวกับความถูกต้อง ความเป็นธรรม และความมีประสิทธิภาพของโทษประหารชีวิต

2.4. ข้อโต้แย้งบางประการต่อโทษประหารชีวิตและการใช้โทษประหารชีวิต ข่มขู่ยับยั้งต่อคดียาเสพติด

ความไม่สมเหตุสมผลของการใช้โทษประหารชีวิตเพื่อข่มขู่ยับยั้งในคดีฆาตกรรม ก็สะท้อนออกมาในคดียาเสพติดเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น ผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดมักจะประเมินความเสี่ยงในการจับกุมและลงโทษต่ำ ไม่ว่าจะเป็นการถูกจำคุกหรือการประเมินผลลัพธ์ที่ได้จากการกระทำ ซึ่งในสหรัฐฯไม่มีหลักฐานว่าการข่มขู่ถึงโทษที่จะได้รับจะมีผลสกัดกั้นต่อคดีค้ายาเสพติด

ศาสตราจารย์ Jonathan Caulkins แห่งมหาวิทยาลัย Carnegie Mellon ให้ความเห็นว่าการลงโทษที่รุนแรงมิได้มีผลต่อการสกัดกั้นต่อการค้ายาเสพติด หรือมิได้ทำให้มีการใช้งบประมาณสาธารณะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ราคายาเสพติด ความบริสุทธิ์ของสาร และการใช้ยาเสพติด ต่างไม่ได้แสดงภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงใดๆแม้ต้องสู้มเสี่ยงต่อบทลงโทษขั้นรุนแรงหรือนโยบาย “สงครามยาเสพติด” ในสหรัฐอเมริกา ในทางกลับกันราคายาเสพติดกลับมีแนวโน้มลดลง เนื้อยาเพิ่มความบริสุทธิ์มากขึ้น ทั้งๆที่มีการขยายเวลาการลงโทษจำคุกยาวนานขึ้นในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา

มีข้อมูลว่าเหล่าผู้ค้ารู้เรื่องการลงโทษดี แต่ไม่ได้ใส่ใจ ซึ่งผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกจำคุกเป็นผู้จำหน่ายระดับกลาง และผู้ค้าส่งคือกลุ่มที่เสี่ยงต่อการลงโทษขั้นรุนแรง กระนั้นก็ตาม การใช้โทษเพื่อเป็นมาตรการข่มขู่ไม่ได้ทำให้แรงจูงใจเข้าสู่ตลาดค้ายาเสพติดลดน้อยลงเลย จากการวิจัยที่เมืองนิวยอร์ก ชิตี พบว่าค่าอัตราการกระทำผิดซ้ำ (recidivism rates) ของผู้ต้องโทษคดียาเสพติดจะคงที่ไม่ว่าจะลงโทษระดับใด และอัตราของผู้กระทำผิดหน้าใหม่ก็ไม่ได้ผกผันตามอัตราการจำคุกของผู้ค้าในแต่ละปีแต่อย่างใด

ดังนั้น มาตรการการลดความต้องการใช้ยาดูเหมือนจะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ

มากกว่า การศึกษาชุดหนึ่งพบว่าระดับการติดยาเสพติดของเยาวชนลดลงในระดับหนึ่งในช่วงปี 2533-2542 แม้ราคาของยาที่ซื้อขายตามท้องถนนได้ลดลง เพราะมีการปรับเรื่องความบริสุทธิ์ของเนื่อยา ซึ่งเป็นทศวรรษที่รัฐบาลสหรัฐฯ หุ้มงบประมาณกว่าพันล้านในการควบคุมจำนวนยาเสพติดในท้องตลาด นอกจากนี้รายงานชุดใหม่ได้แสดงว่าความต้องการยาเสพติดสามารถควบคุมหรือลดลงได้ผ่านการบำบัด ดังนั้นโครงการบำบัดที่วางแผนมาดีและมีผลในทางปฏิบัติกลายเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมการใช้ยาและลดขนาดตลาดการซื้อขายยาเสพติด

2.5. การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ให้ผู้นิกระทำความผิดนั้นขึ้นอีก: กรณีของประเทศอินโดนีเซีย

การเปรียบเทียบกรณีศึกษาของประเทศอินโดนีเซียและสิงคโปร์เป็นกรณีศึกษาที่ดีมากในการแสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวในการใช้โทษประหารที่เกี่ยวกับยาเสพติดในลักษณะที่มีให้ผู้กล้ากระทำความผิดในลักษณะเดียวกันนี้อีก ตามทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence theory) คาดว่าราคาขายส่งยาเสพติดจะสูงขึ้น ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น ในตารางที่ 2 จะเห็นว่าประเทศสิงคโปร์ประหารนักโทษ 106 ราย ช่วงปี 2542-2548 เทียบกับประเทศอินโดนีเซียซึ่งประหาร 7 ราย และมาเลเซีย 10 ราย ซึ่งเราสามารถคาดคะเนได้ว่าราคายาเสพติดในสิงคโปร์ต้องสูงกว่าประเทศอื่นเพราะอัตราการลงโทษสูงกว่า ซึ่งการลงโทษมากกว่าครึ่งในสิงคโปร์จากปีดังกล่าว เป็นคดียาเสพติด

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจาก UNOD ในปี 2546-2549 กลับแสดงว่าราคาส่งของเฮโรอีนและโคเคนในสิงคโปร์ต่ำกว่าเกือบกึ่งหนึ่งของราคาในอินโดนีเซีย และราคายาเสพติดในมาเลเซียต่ำกว่าที่ขายกันในอินโดนีเซีย โดยดูได้จากตาราง

ที่ 2 ส่วนล่าง

จากข้อมูลการสำรวจชุดเดียวกันแสดงให้เห็นถึงยาเสพติดแพร่กระจายในสิงคโปร์มากกว่าอินโดนีเซีย และปัญหายาเสพติดในสิงคโปร์และมาเลเซียเพิ่มมากขึ้น ในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้ถูกประหารทั้งสิ้น 73 รายในสิงคโปร์ เทียบกับอินโดนีเซีย 2 ราย แต่การลักลอบขนยาเสพติดกลับเพิ่มมากขึ้นและราคายาเสพติดลดลงในสิงคโปร์ในช่วงเวลาดังกล่าว

ตารางที่ 2 การลงโทษประหารชีวิตและราคาค้าส่งยาเสพติดในประเทศอินโดนีเซีย
มาเลเซีย สิงคโปร์ ช่วงปี 2542-2548³

อัตราการประหารชีวิต			
ปี	อินโดนีเซีย	สิงคโปร์	มาเลเซีย
1999	0	43	0
2000	0	21	2
2001	2	2	5
2002	0	7	3
2003	0	19	0
2004	3	6	0
2005	2	8	0
รวม	7	106	10

ราคาค้าส่งยาเสพติด USD ต่อกิโลกรัม (2546-2549)⁴

ชนิด	อินโดนีเซีย	สิงคโปร์	มาเลเซีย
โคเคน	11,030	3,230	ไม่มีประกาศ
เฮโรอีน	22,070	5,870	9,885

ความล้มเหลวในการข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิดในประเทศสิงคโปร์ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวเป็นในทางตรงข้ามของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของการข่มขู่ยับยั้งการทดสอบที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดว่าการใช้การลงโทษด้วยการประหารเพื่อ

³สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), รายงานยาเสพติดโลก, รวบรวมมาจากข้อมูลหลายปี http://www.unodc.org/unodc/world_drug_report.html; Amnesty International, รายงานประจำปี รวบรวมจากข้อมูลหลายปี: <http://web.amnesty.org/report2006/index-eng> และปีก่อนๆ

⁴อ้างแล้ว 3

เป็นการข่มขู่ได้ผลจริงหรือไม่ คือการแสดงให้เห็นถึงอัตราการลักลอบขนยาเสพติด หรือเปรียบเทียบราคายาเสพติด ระหว่างประเทศที่มีบทลงโทษแตกต่างกัน ซึ่งถ้าโทษประหารเพิ่มจำนวนมากขึ้น ราคายาต้องสูงขึ้น และการลักลอบขนยาเสพติดต้องลดลง แต่การลักลอบขนยาเสพติด กลับไม่ได้ผันแปรตามวิธีการใช้โทษประหารเพื่อเป็นการข่มขู่ เมื่อผู้กระทำผิดใดๆ หรือผู้ลักลอบค้ายาเพียงจำนวนเล็กน้อยถูกตัดสินให้ต้องโทษประหาร การลงโทษด้วยวิธีนี้ก็กลับดูไม่เป็นเหตุเป็นผล เพราะไม่สามารถกำหนดได้ว่าการทำผิดแบบไหนที่ต้องได้รับโทษประหารกันแน่ ทั้งนี้ การที่มีโทษประหารแต่ไม่มีการใช้จริงในทางปฏิบัติก็ไม่สามารถใช้สกัดกั้นข่มขู่ผู้กระทำผิดได้เช่นกัน เพราะเขาเหล่านั้นไม่ได้คาดหวังว่าต้องเป็นตนเองที่ได้รับโทษสูงสุดนี้ หรือการที่คงโทษประหารไว้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของสังคมนั้นๆ ว่ามีการลงโทษแต่ไม่ได้ใช้ลงโทษบ่อยนัก ก็ไม่เหมาะสมเช่นกัน เพราะแม้ว่าจะมีการกระทำผิดใดๆ แต่ก็ไม่ได้นำไปสู่การลงโทษสูงสุดดังกล่าว บางคนอาจมีการแย้งว่าเราสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาการที่แค่ใช้โทษประหารเพื่อสกัดกั้นการกระทำผิด โดยเพิ่มอัตราการประหารชีวิตไปเลย การกระทำดังกล่าวต้องเพิ่มจำนวนคนที่ต้องได้รับโทษประหารมากยิ่งขึ้น อีกต้องเสี่ยงกับกรณีที่มีการตัดสินผิดพลาด และการลงโทษผู้บริสุทธิ์

2.6. การตัดสินของศาลในอินโดนีเซีย

ในประเทศอินโดนีเซียมีการอุทธรณ์ต่อโทษประหารที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งศาสตราจารย์ Fagan ได้ให้ข้อโต้แย้ง อย่างไรก็ตามศาลมีคำกล่าวว่าผู้ซึ่งมิใช่ประชากรชาวอินโดนีเซียไม่มีสิทธิอุทธรณ์ต่อกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งประเทศอินโดนีเซีย มีการคัดค้านคำตัดสินของผู้พิพากษาด้วย 9 ต่อ 4 เสียงในช่วงที่มีการอุทธรณ์ ซึ่งได้หยิบยกข้อโต้แย้งที่ประเทศที่ต้องการคงโทษประหารชีวิตไว้มากล่าวถึงด้วย ซึ่งในข้อโต้แย้งซึ่งฟังดูค่อนข้างประหลาดสักหน่อยคือคำ

ตัดสินของศาลที่ว่า “เนื่องจากประเทศสมาชิก ASEAN ทั้งหมดยังมีโทษประหารชีวิต การที่อินโดนีเซียประเทศเดียวต้องยกเลิกโทษนี้คงเป็นไปได้ยาก”

จากเนื้อหาข้างต้น การตัดสินที่เด็ดขาดในการปฏิเสธการอุทธรณ์ อาจมาจากคำอธิบายที่ว่า “ตามมาตราที่ 24 ของอนุสัญญาว่าด้วยยาเสพติด และวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อประสาท ที่มีเนื้อหาว่ารัฐภาคีสามารถใช้มาตรการที่เด็ดขาดกว่าที่ระบุในอนุสัญญานี้ ตามความต้องการหรือจำเป็นในกรณีที่มีการป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติด” หรืออีกนัยหนึ่งประเทศอินโดนีเซียสามารถใช้มาตรการที่เด็ดขาดในการป้องปรามอาชญากรรมประเภทนี้ ซึ่งมาตรการดังกล่าวไม่ถือว่าขัดกับอนุสัญญาแต่ชอบด้วยเหตุผลตามที่ระบุไว้ ดังนั้นการใช้โทษประหารของประเทศอินโดนีเซียซึ่งถือเป็นรัฐภาคีในอนุสัญญายาเสพติดจึงถือเป็นสิทธิในการกำหนดของรัฐ ดังนั้นถ้าประเทศอินโดนีเซียใช้โทษประหารชีวิตโดยปราศจากทัณฑ์บน (parole) ตามการโต้แย้งของผู้อุทธรณ์ก็ไม่ถือว่าขัดต่ออนุสัญญาแต่อย่างใดผลลัพธ์ของการที่ประเทศอินโดนีเซียเข้าร่วมในอนุสัญญาว่าด้วยยาเสพติด และวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อประสาท เพื่อให้มาตรการแห่งชาติในการปราบปรามยาเสพติดให้เป็นไปอย่างเข้มงวดและถูกกฎหมายนั้น ย่อมทำให้การบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศเป็นไป ตามมาตรา 38 วรรค 1 ของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ มากกว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติที่ว่าอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมิถือเป็นอาชญากรรมร้ายแรง (Putusan p.103) อย่างไรก็ตาม ผู้พิพากษาสี่ท่านที่ออกเสียงสนับสนุนการอุทธรณ์ให้เหตุผลว่า การต่อสู้กับยาเสพติดซึ่งถือเป็นอาชญากรรมสากลที่จัดตั้งลักษณะองค์กร จำเป็นต้องมีนโยบายแห่งรัฐที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสถาบันและหน่วยงานราชการตั้งแต่ระดับบนสุดจนถึงระดับล่าง รวมถึงองค์กรประกอบทางสังคมทั้งหมดเข้ามาพิจารณา ปัจจุบันการค้ายาเสพติดได้ขยายผ่านพรมแดนแห่งรัฐและกลายเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคง

ที่มีใช้เฉพาะทางการทหาร พรมแดนของประเทศที่เปิดกว้างและยากต่อการตรวจตรากลายเป็นประตูใบใหญ่ที่เปิดให้มีการลักลอบค้ายาเสพติด ที่สมควรต้องมีนโยบายที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมอาชญากรรมประเภทนี้ ดังนั้นการที่โทษประหารชีวิตมีไว้เพื่อเป็นการข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีก (Deterrent) ในแท้ที่จริงไม่ได้มีเหตุผลสนับสนุนทางอาชญาวิทยาหรือสังคมวิทยา และการใช้เขตแดนอินโดนีเซียในการวิเคราะห์อาจจะไม่ได้คำตอบที่น่าพึงพอใจ สาเหตุของการเพิ่มขึ้นของยาเสพติดไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าการมีหรือไม่มีโทษประหารชีวิตในตัวบทกฎหมาย จากที่ได้เกริ่นก่อนหน้านั้น มีปัจจัยด้านเขตแดนที่เปิดมากขึ้น ผู้คนทั่วโลกที่เดินทางไปมาหาสู่กันได้นำความคิดและสิ่งต่างๆ ที่ไม่ดีเข้ามาด้วย

ความล้มเหลวของเราต่อการตอบสนองของความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วที่เกิดขึ้นทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ รวมถึงความยากจนระดับโครงสร้าง ต้องนำมาแก้ไขและผนวกเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการแก้ปัญหา ถ้าวางให้โทษประหารชีวิตเป็นแค่ทางออกเดียวจะดูเหมือนมองอะไรง่ายเกินไป ดังนั้นต้องมุ่งไปที่การนำนโยบายและการปฏิบัติมาใช้อย่างจริงจัง มิใช่แค่มุ่งไปที่การใช้หรือไม่ใช้โทษประหารชีวิต แม้ว่าจะมีอาจปฏิเสธได้ว่าโทษประหารมีเพื่อประกันว่าผู้ที่ถูกลงโทษจะมีสามารถกลับมากระทำผิดซ้ำ และมีผลต่อผู้ที่คิดจะทำผิดรายอื่นๆ แต่กัปฏิเสธมิได้อีกว่านี่มิใช่เป็นแค่วิธีการเดียวที่ใช้แก้ไข การลงโทษในรูปแบบอื่นสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันได้และไม่ต้องเสียสละชีวิตใคร ดังนั้นความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติตั้งอยู่บนการวางนโยบายที่มีลักษณะองค์รวม โดยใช้อำนาจของผู้บังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวกับความมั่นคง รวมถึงทุกภาคส่วนในสังคม ในการวิเคราะห์หาทางออกอย่างมีเหตุผล

ผู้เชี่ยวชาญกล่าวถึงประสบการณ์ในสหรัฐว่าการลงโทษรุนแรงมิใช่จะช่วยลดหรือป้องกันปัญหาเสพติด แต่วิธีการที่ดีที่สุดคือการดูแลและบำบัดทาง

แพทย์แก้ผู้ติดยา ซึ่งจะช่วยลดขนาดตลาดและความต้องการเสพติด และ
ตัดวงจรธุรกิจการซื้อขายของยาเสพติดด้วย

นอกจากนี้ ความคิดเห็นของผู้พิพากษา Chaskalson จากศาลรัฐธรรมนูญ
south Africa ต่อคดี Makwanyane ช่วยสนับสนุนความคิดดังกล่าวด้วย ตาม
ข้อความที่ว่าความจำเป็นที่ต้องมีโทษรุนแรงเพื่อเป็นการข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำ
ความผิดนั้นขึ้นอีกเป็นจุดจบของความมีเหตุผลใดๆ เพราะไม่เปิดช่องให้มีการ
ตั้งคำถาม...ในทุกสังคม จำต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมความประพฤติของ
บุคคล และเพื่อเป็นมาตรการลงโทษต่อพลเรือนหรืออาชญากรที่ปฏิบัติมิชอบ
ด้วยกฎหมาย ซึ่งถือเป็นกลไกในการปกป้องรักษาและคุ้มครองสังคม การอยู่โดย
ปราศจากกฎหมาย สังคมมีอาจดำรงอยู่ได้ การอยู่โดยปราศจากกฎหมาย บุคคล
ในสังคมก็อาจมีสิทธิใดๆ ทั้งนี้ ระดับของความรุนแรงของการกระทำผิดอาจไป
ถึงถึงจุดวิกฤติ ซึ่งถือเป็นภัยคุกคามต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นประชาธิปไตย
และการสร้างโอกาสการพัฒนาสู่สมาชิกสังคมทุกคน ซึ่งถือเป็นเป้าหมายหลัก
ของรัฐธรรมนูญการกระทำผิดที่อยู่ในระดับสูงเป็นเรื่องของความรู้ทั่วไป
และเกิดจากสถิติที่ได้มาจากกรมตำรวจ...อำนาจของรัฐในการลงโทษผู้ละเมิด
กฎหมายเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ซึ่งถือเป็นความจำเป็นพื้นฐานของอนาคตประเทศ
ของเราที่ต้องมีการเคารพกฎหมาย และผู้กระทำผิดร้ายแรงสมควรถูกลงโทษและ
จัดการอย่างเด็ดขาด และคำตัดสินใดๆที่เกิดขึ้นสมควรให้เข้าใจนอกเหนือไปจาก
นี้ แต่ประเด็นคือมิได้หมายความว่าให้ผู้กระทำผิดต้องได้รับอิสระหรือสามารถหนี
จากผลแห่งการกระทำที่ตนก่อขึ้นอันเนื่องมาจากพฤติกรรมต่อต้านสังคม โดยผู้
ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรงควรได้รับโทษตามกฎหมาย และอีกประเด็น
คำถามคือแล้วเราควรใช้โทษประหารชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายดังกล่าวหรือไม่

การข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีก เป็นไปเมื่อผู้กระทำผิดถูกจับกุม
ตัดสินคดี และถูกลงโทษ ซึ่งถือว่าขาดหายไปจากระบบยุติธรรมของเรา รัฐควร

หาสาเหตุของการกระทำผิดเพื่อยุติการกระทำผิดกฎหมาย ในการโต้แย้งเรื่องการข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีกต่อกรณีโทษประหารชีวิต ประเด็นมักอยู่ที่กลางระหว่างการตัดสินให้รับโทษประหารและผู้กระทำผิดไม่ได้ถูกลงโทษซึ่งไม่ใช่แบบนั้น การตัดสินใจระหว่างที่ให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษประหารหรือการลงโทษขั้นรุนแรงโดยการจำคุกยาวนานซึ่งในคดีที่สมเหตุสมผลอาจหมายถึงการจำคุกตลอดชีวิต ที่กล่าวมาสองกรณีต่างถือเป็นการข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีก ประเด็นคำถามคือแล้วการตัดสินประหารชีวิตสามารถใช้สกัดกั้นมิให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีกมากกว่าการจำคุกตลอดชีวิตหรือไม่ หรือกฎหมายได้จำกัดสิทธิที่ได้ผลกระทบอย่างไร

ตามประวัติศาสตร์ของการลงโทษ การข่มขู่มิให้ผู้ใดกระทำความผิดนั้นขึ้นอีกในโทษประหารไม่ได้ช่วยลดจำนวนการกระทำผิด หลักฐานแบบคลาสสิกและตามวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ที่ได้รับการอธิบายจากผู้เชี่ยวชาญเป็นสิ่งซึ่งมีอาจปฏิเสธได้ แต่ความจริงที่ผู้เชี่ยวชาญของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กล่าวไปเป็นเพราะประเทศในแถบเอเชียยังใช้โทษประหารอยู่ ถ้าอินโดนีเซียยกเลิกโทษประหาร ก็จะเป็นแหล่งค้ายาเสพติด หรือแม้ว่ามีการลงโทษประหารชีวิตระดับของการแพร่กระจายของยาเสพติดก็สูงเป็นธรรมดาอยู่แล้วไม่ว่าจะมีการยกเลิกหรือไม่ ดังนั้นเราควรอ้างอิงถึงการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์และการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ South Africa ตามที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งมีได้หมายความว่าความถึงการลงโทษควรหนักหนาสักเพียงใด แต่เป็นในเรื่องประสิทธิภาพและความเหมาะสมในการบังคับใช้กฎหมายมากกว่า หลักฐานที่เด่นชัดของรัฐที่มีการยกเลิกโทษประหารสามารถใช้เป็นข้ออ้างอิงได้ ว่าความเป็นประเทศหรือชาติจะถูกทำลายลงหรือไม่หลังจากได้ยกเลิกโทษประหาร อาจพิจารณาประเทศทางยุโรปเป็นตัวอย่างและเปรียบเทียบกับบางรัฐในอเมริกาซึ่งมีการยกเลิกโทษประหาร โดยเทียบกับรัฐที่ยังไม่ได้ยกเลิกโทษดังกล่าว

2.7. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในฐานะที่เป็นอาชญากรรมที่มีโทษ ประหารชีวิตตามกฎหมายภายในประเทศ

นอกจากกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศแล้ว อีกวิธีการหนึ่งที่จะวัดได้ว่าความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุดในสายตาของประชาคมระหว่างประเทศหรือไม่ นั่นก็คือ การพิจารณากฎหมายภายในของประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิต บางครั้งเหตุผลที่หนักแน่นที่สุดที่ต่อต้านข้อเสนอว่าด้วยมติของประชาคมระหว่างประเทศในเรื่องนี้ก็คือ ความแตกต่างของคำจำกัดความของความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีโทษประหารชีวิตในระหว่างประเทศที่ยังใช้โทษประหารชีวิตอยู่ ความแตกต่างนี้ไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับคำจำกัดความของความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในฐานะที่เป็นอาชญากรรมร้ายแรงที่สุดเท่านั้น แต่ยังขวางกั้นหนึ่งในเหตุผลเกี่ยวกับอรรถประโยชน์ (ยับยั้งการลักลอบค้ายาเสพติด) ซึ่งถูกใช้โดยรัฐบาลของประเทศที่ยังมีโทษประหารชีวิตอยู่เพื่อที่จะอธิบายการใช้โทษประหารชีวิตกับเรื่องยาเสพติด การทบทวนข้อกฎหมายภายในประเทศได้เผยให้เห็นการขาดความสอดคล้องกันอย่างชัดเจนในการใช้โทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทางอาญาเกี่ยวกับยาเสพติด

ในปี 2538 ตามรายงานรอบ 5 ปีของสำนักงานเลขาธิการแห่งองค์การสหประชาชาติได้กล่าวเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตไว้ว่า จุดเริ่มต้นสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีโทษประหารชีวิตในระหว่างประเทศที่ยังมีโทษประหารชีวิตอยู่นั้น อยู่ในช่วงการมีเฮโรอีนไว้ในครอบครองตั้งแต่ 2 กรัมไปถึงการครอบครอง 25 กิโลกรัม การระบุคำจำกัดความที่น่าเชื่อถือของ “อาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุด” โดยการใช้ช่วงกำหนดขั้วตันทันนั้นยากและอาจจะเป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ

แม้แต่ระหว่างรัฐต่างๆ ที่มีพรมแดนติดกันซึ่งยังคงโทษประหารชีวิตสำหรับ

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไว้ จุดเริ่มต้นขององค์ประกอบที่นำไปสู่โทษประหารชีวิตก็แตกต่างกัน ในหลายๆ กรณีก็ต่างกันอย่างมากมาย ผลของการขาดความสอดคล้องและมาตรฐานที่มักจะแตกต่างกันอย่างมากระหว่างความผิดที่มีโทษประหารชีวิตในประเทศหนึ่งอาจเป็นเพียงความผิดเล็กน้อยในอีกประเทศหนึ่งที่เป็นเพื่อนบ้านพรมแดนติดกัน บ่อยครั้งที่ความแตกต่างเหล่านี้มีความต่างกันมาก ในบางกรณีการลงโทษประหารชีวิตมีความเป็นไปได้ หรือแม้แต่เป็นโทษบังคับสำหรับการครอบครองยาเสพติดแม้เพียงเล็กน้อยซึ่งไม่ถึงขั้นแรกของความผิดที่มีโทษประหารชีวิตในประเทศข้างเคียง ตัวอย่างหนึ่งที่อธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวได้คือ เมื่อทำการเปรียบเทียบประเทศที่มีพรมแดนติดกันอย่าง อินเดีย ปากีสถาน ศรีลังกา และบังคลาเทศ ภูมิภาคที่อธิบายโดยทั้งกระทรวงกิจการภายในประเทศบังคลาเทศ และตัวแทนประเทศอินเดียต่อองค์การสหประชาชาติว่าเป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างสองพื้นที่ที่มีการผลิตฝิ่นทั้งพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ (Golden Triangle) และเดือนเสี้ยวทองคำ (Golden Crescent)

ภายใต้กฎหมายของประเทศศรีลังกา โทษประหารชีวิตอาจใช้กับการขนส่งนำเข้า/ส่งออก หรือการครอบครองเฮโรอีนเพียง 2 กรัม อย่างไรก็ตาม คำตัดสินสำหรับเฮโรอีนในปริมาณเดียวกันในบังคลาเทศ ปากีสถาน หรืออินเดีย ที่ซึ่งกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับการถือครองเฮโรอีน 25 กรัม 100 กรัม และ 1 กิโลกรัม ตามลำดับ ไม่ได้นำไปสู่ความผิดซึ่งมีโทษประหารชีวิตแต่อย่างใด

กฎหมายในเรื่องเดียวกันได้แสดงความแตกต่างในทำนองเดียวกันในระดับเริ่มต้นของการมีฝิ่นในครอบครอง ปากีสถานที่มีความเข้มงวดที่สุดในการตัดสินโทษความผิดได้กำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับการมีฝิ่นไว้ในครอบครองตั้งแต่ 200 กรัมขึ้นไป ซึ่งถือว่าเป็นปริมาณที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศอื่นๆ อย่างศรีลังกา (500 กรัม) บังกลาเทศ (2 กิโลกรัม) หรือ อินเดีย (10 กิโลกรัม)

ความไม่ต่อเนื่องในลักษณะเดียวกันของคำจำกัดของความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีโทษประหารชีวิต เห็นได้ชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบประเทศเพื่อนบ้านอย่างจีน ลาว และเวียดนาม ที่มีพรมแดนติดกับหรือเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

2.8. โทษประหารชีวิตสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ในประเทศจีน โทษประหารชีวิตอาจถูกใช้กับการถือครองเฮโรอีน 50 กรัม ในประเทศเวียดนามปริมาณที่ถือว่เป็นความผิดที่มีโทษประหารชีวิตมีปริมาณเป็นสองเท่าของปริมาณดังกล่าว (100 กรัม) ในขณะที่ 500 กรัม คือปริมาณเริ่มต้นของประเทศลาวซึ่งคิดเป็นห้าเท่าของปริมาณที่กำหนดในกฎหมายเวียดนาม และสิบเท่าภายใต้กฎหมายยาเสพติดของจีน เพียง 1,000 กิโลเมตรจากทะเลจีนใต้ การครอบครองเฮโรอีนเพียง 15 กรัม มีโทษถึงประหารชีวิตในทั้งประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย เป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งที่กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติดของสิงคโปร์ ไม่ได้ระบุห้าม “เฮโรอีน” แต่ระบุแทนว่าสารไดอามอร์ฟิน “diamorphine” (ซึ่งเป็นชื่อทางเภสัชกรรมสำหรับเฮโรอีนที่สังเคราะห์หรือเภสัชกร) บนพื้นฐานอันนี้รัฐบาลสิงคโปร์ได้อ้างเพื่อตอบโต้การวิพากษ์วิจารณ์ว่า กฎหมายของประเทศใช้โทษประหารชีวิตกับเพียงบุคคลที่ได้รับการตัดสินว่าถือครองหรือขนส่งเฮโรอีนบริสุทธิ์มากกว่า 15 กรัม ซึ่งเมื่อคำนวณแล้วมีปริมาณเท่ากับ เฮโรอีนตามท้องถนนที่ปริมาณ 750 กรัมโดยประมาณ หากความตั้งใจของการกล่าวอ้างดังกล่าวสามารถเข้าใจได้ว่า ประเทศสิงคโปร์รักษาระดับปริมาณยาเสพติดเริ่มต้นสำหรับโทษประหารชีวิตที่สูงกว่าประเทศอื่นซึ่งมีกฎหมายห้ามเฮโรอีน คำกล่าวอ้างนี้ได้เปิดกว้างไปสู่ความไม่สอดคล้องกันในภูมิภาคนี้ เช่นว่า ข้อบังคับดังกล่าวกำหนดปริมาณเริ่มต้นของยาเสพติดไว้มากกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซีย

ถึงห้าสิบเท่าซึ่งกฎหมายอนุญาตเฮโรอีน 15 กรัมแทนที่จะเป็นสารไดอามอร์ฟีน กฎหมายฝิ่นในภูมิภาคนี้ก็มีความไม่สอดคล้องกันเช่นเดียวกัน ในขณะที่ปริมาณ ฝิ่น 1 กิโลกรัมนำมาซึ่งโทษประหารในประเทศจีน แต่ข้ามไปอีกฝั่งชายแดนในประเทศลาวจะต้องมีจำนวน 5 กิโลกรัม ในประเทศสิงคโปร์ ฝิ่นปริมาณ 800 กรัมถือเป็นโทษร้ายแรงที่สุด ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียอยู่ที่ปริมาณ 1 กิโลกรัม การเปรียบเทียบกันของประเทศที่มีการใช้โทษประหารชีวิต ซึ่งมีพรมแดนติดกัน ไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นถึงลักษณะความไม่ชอบธรรมของการจำกัดความ “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” ในบริบทของยาเสพติด แต่ยังเป็นอุปสรรคต่อเหตุผลเรื่องอรรถประโยชน์ที่ว่า การลงโทษที่รุนแรงนั้นจำเป็นและชอบธรรมสำหรับประเทศที่มีภูมิศาสตร์ตั้งอยู่บนเส้นทางหลักในการขนส่งสิ่งเสพติด ถ้าสิ่งนี้เป็นปัจจัยที่ต้องชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐบาลเพื่อนำเอาโทษประหารชีวิตมาใช้กับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว มันจะเป็นการส่งเสริมให้ประเทศเพื่อนบ้านเปลี่ยนแปลงบทบาทโทษเรื่องยาเสพติดให้สอดคล้องกันเพื่อที่จะทำให้ประเทศที่มีข้อกำหนดที่รุนแรงน้อยกว่าให้กลายเป็นเป้าหมายให้แก่ผู้ค้ายาเสพติด ข้อเท็จจริงที่ว่ากฎหมายในประเทศเพื่อนบ้านมีความแตกต่างกันอย่างกว้างขวางได้ยับยั้งความน่าเชื่อถือของเหตุผลอันชอบธรรมดังกล่าวไป ความไม่สอดคล้องกันของการกำหนดนิยามความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ที่มีโทษประหารชีวิตระหว่างประเทศที่ยังใช้โทษประหารชีวิตอยู่ โดยตัวของมันเองแล้วนั้น อาจจะเป็นตัวอย่างที่มีน้ำหนักมากที่สุดว่าการขยายตัวของโทษประหารชีวิตไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรมอย่างที่สุด การขาดความสอดคล้องกันของปริมาณตั้งต้นสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีโทษประหารชีวิตและความหลากหลายของบทความความผิดที่มีโทษประหารชีวิตนั้น แสดงให้เห็นว่าไม่มีข้อตกลงระหว่างกันของประเทศที่มีการใช้โทษประหารชีวิต ว่าความผิดอาญาเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นเข้าชั้นอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุด เว้นแต่เหตุผลทางศีลธรรมที่

การค้ายาเสพติดทุกประเภทถือได้ว่าเป็นความรุนแรงที่สุด ผลก็คือ ไม่สามารถจะอ้างอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ว่าความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดว่าเป็นอาชญากรรมร้ายแรงที่สุดโดยประชาคมระหว่างประเทศทั้งหมดได้

2.9. โทษประหารชีวิตสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในประเทศไทย

ในปัจจุบันประเทศไทย มีกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดและมีอัตราโทษสูงสุดถึงประหารชีวิตในความผิดต่างๆเกี่ยวกับยาเสพติด ดังนี้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 มาตรา 65 บัญญัติว่า “ผู้ใดผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดประเภท 1 ปริมาณคำนวณเป็นสารสุทธิเกินยี่สิบกรัมขึ้นไปต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตและปรับหนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อจำหน่ายต้องระวางโทษประหารชีวิต

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 มาตรา 66 “ผู้ใดจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายยาเสพติดให้โทษอาทิ เฮโรอีน เมทแอมเฟตามีน(ยาบ้า) โดยไม่ได้รับอนุญาต มีปริมาณคำนวณเป็นสารสุทธิเกินยี่สิบกรัมขึ้นไปต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 มาตรา 93 “ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีอื่นใด ให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ถ้ากระทำโดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท

ถ้ากระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการกระทำต่อหญิงหรือต่อบุคคล ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นการกระทำเพื่อจูงใจให้ผู้อื่นกระทำความผิดทางอาญา หรือเพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่นในการกระทำความผิดทางอาญา ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงห้าล้านบาท

ถ้ายาเสพติดให้โทษซึ่งเป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิดตามวรรคสามเป็น มอร์ฟีน หรือโคคาอิน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และถ้าเป็นการกระทำต่อหญิงหรือต่อบุคคล ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท

ถ้ายาเสพติดให้โทษซึ่งเป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิดตามวรรคสามเป็น เฮโรอีน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสองเท่า และถ้าเป็นการกระทำต่อหญิงหรือบุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต

บรรณานุกรม

1. Johnson, David T. and Zimring, Franklin E., The Next Frontier, National Development, Political Change, and the Death Penalty in Asia, Oxford, 2009
2. Hood, Roger and Hoyle, Carolyn, The Death Penalty, a Worldwide Perspective, fourth edition, Oxford, 2008
3. UNODC, World Drugs Report, UN, New York, 2009
4. Lines, Rick, The Death Penalty for Drug Offences, A Violation of International Human Rights Law, Harm Reduction Association, London, 2007
5. Fagan, Jeffrey, Deterrence and the Death Penalty, Expert Opinion and Testimony to the Constitutional Court of the Republic of Indonesia, New York 2007, (Communication by author)
6. Nowak, Manfred, "A Human Rights Based Approach to Drug Policy: A Topic for the UN?" Ludwig Boltzmann Institute of Human Rights, Vienna, Bangkok, 2009

ประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ยกเลิกโทษประหารชีวิตเป็นจำคุกตลอดชีวิต)

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 เห็นชอบและให้ประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2552 – 2556) โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยการแปลงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนปฏิบัติราชการกระทรวง กรม แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนดังกล่าวนี้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยมีกลยุทธ์คือการปรับปรุงกฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลัก สิทธิมนุษยชน ซึ่งมีตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์ที่สำคัญคือ กฎหมายที่มีอัตราโทษประหารชีวิตได้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาให้มีการยกเลิกให้เป็นโดยจำคุกตลอดชีวิต

จดหมายเปิดผนึกถึง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

10 ตุลาคม 2552

เรื่อง การคัดค้านโทษประหารชีวิต

เรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

ในนามขององค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ขอแสดงความเสียใจเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลไทยนำโทษประหารชีวิตกลับมาใช้อีก ครั้ง ซึ่งก่อนหน้านี้ประเทศไทยมีความพยายามที่จะละเว้นโทษประหารชีวิตนี้ไปตั้งแต่ปี 2546 แต่เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม ที่ผ่านมานายบัณฑิต เจริญวานิชและนายจิรวุฒิ พุ่มพุกษ์ ผู้ต้องโทษที่รอการประหารกลับถูกประหารชีวิตโดยไม่มีการบอกกล่าวแก่ตัวผู้ต้องขังและครอบครัวให้ทราบล่วงหน้า

ในฐานะองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน เราขอประณามการกระทำของรัฐบาลในการกระทำดังกล่าว ซึ่งในช่วงระยะเวลาหกปีที่สังคมไทยได้มีความพยายามเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับการใช้โทษประหารชีวิต และขอคัดค้านการใช้โทษประหารชีวิต เพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน โดยมีเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ปัจจุบันนานาชาติอารยประเทศมีความตระหนักเพิ่มมากขึ้นว่าสิทธิในการมีชีวิตอยู่ เป็นสิทธิมนุษยชนพื้นฐานขั้นต่ำสุด ซึ่งที่ผ่านมาประเทศส่วนใหญ่ทั่วโลก (ปัจจุบัน 134 ประเทศ) ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว โดยยึดถือหลักการที่ว่า ไม่มีผู้ใดสามารถทำลายชีวิตของใครได้ หรือ ไม่มีผู้ใดมีอำนาจที่จะทำลายชีวิตของผู้ใดได้

เราจึงขอถามท่านว่า เหตุใดประเทศไทยจึงยังคงประหารชีวิตประชาชนของตนเอง การที่รัฐบาลของท่านเคยแสดงเจตจำนงที่จะเคารพสิทธิมนุษยชนอันเป็นหลักประกัน

หนึ่งในระบอบประชาธิปไตยแต่เหตุใดในทางปฏิบัติกลับตรงกันข้ามกับเจตจำนงดังกล่าว เหตุใดหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาซึ่งหล่อหลอมวัฒนธรรมไทยไม่ได้นำไปสู่การ เคารพชีวิตทุกชีวิตและไม่นำมาสู่การยกเลิกโทษประหารชีวิตได้เลย ความจริงใจความเข้าใจของศาสนาพุทธไม่ต่างจากศาสนาอิสลามซึ่งพระอัลเลาะห์ผู้ส่งงามและมีเมตตากรุณา ได้แสดงเจตนาในหลักการที่สอดคล้องกันกับพุทธ คือ หากสามารถที่จะให้อภัยผู้กระทำความผิดและสร้างความปรองดองกันได้ ก็ควรจะทำ (อัลกุรอาน 42: 40-43)

ความปรารถนาให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตของผู้คนทั่วโลกปรากฏเป็นที่ประจักษ์จาก ผลการลงมติในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2550 และอีกครั้งในปี 2551 โดยมีมติให้ทุกประเทศทั่วโลกงดเว้นโทษประหารชีวิตเพื่อเป็นหนทางนำไปสู่การ ยกเลิกโทษประหารชีวิตในที่สุด ถึงแม้ติดังกล่าวไม่ได้เป็นข้อบังคับแต่กลับส่งผลเชิงศีลธรรมอย่างมหาศาล (มติที่ 620149 ว่าด้วยการยกเลิกโทษประหารชีวิต)

2. การประหารชีวิตผู้ต้องขังคดียาเสพติดเมื่อวันที่ 24 สิงหาคมที่ผ่านมาส่งผลต่อเนื่องกับผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายอื่นๆ ตามรายงานกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของสหประชาชาติระบุว่า ความผิดข้อหาเกี่ยวกับยาเสพติดไม่ถือเป็นความผิดให้ต้องโทษประหารชีวิต รัฐบาลไทยในฐานะภาคีของกติกาดังกล่าวไม่สามารถเพิกเฉยได้ เนื่องจากคำสั่งให้ประหารชีวิตผู้ต้องขังทั้งสองรายนี้จำเป็นต้อง ผ่านกระทรวงยุติธรรม และปลัดกระทรวงยุติธรรมคนปัจจุบันได้เข้าร่วมในที่ประชุมรายงานดังกล่าว ณ กรุงเจนีวาด้วย (CCPR/CO/84/THA)

3. การประหารชีวิตผู้ต้องขังทั้งสองรายโดยแจ้งให้ทราบเพียงหนึ่งชั่วโมงล่วงหน้า ถือเป็นการกระทำที่น่ารังเกียจและไร้มนุษยธรรมอย่างสิ้นเชิง ผู้ต้องขังถูกปฏิเสธที่จะมีโอกาสเตรียมตัวก่อนถูกประหาร มิได้พบครอบครัวและญาติพี่น้อง ทำธุระส่วนตัว และอบรมสั่งเสียบุตร ความไร้มนุษยธรรมยังขยายไปถึงครอบครัวที่ไม่มีโอกาสได้พบหน้าและเฝ้าคำร่ำลา เป็นครั้งสุดท้าย

4. ความอยุติธรรมดังกล่าวยังส่งผลถึงผู้ต้องขังรายอื่นๆ ที่ต้องอยู่อย่างหวาดผวานับจากนี้ไป โดยที่ไม่สามารถรู้ได้เลยว่าชั่วโมงสุดท้ายของชีวิตจะมาถึงเมื่อใด

5. นอกจากนั้นคำสั่งประหารชีวิตที่ไม่โปร่งใส จากเบาะแสข่าวว่า เป็นเพราะผู้ต้องขังทั้งสองยังคงพัวพันกับการค้ายาเสพติดขณะอยู่ในเรือนจำ หากเบาะแสดังกล่าวมีมูลความเป็นจริง พวกเขาควรเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อให้มีการพิสูจน์ความผิดต่อไป ทั้งนี้ผู้ต้องขังที่ต้องโทษประหารชีวิตทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการ สันนิษฐานเบื้องต้นว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าศาลจะพิพากษาว่ากระทำผิดจริง และไม่มีใครสามารถถูกทำให้จบชีวิตได้โดยเหตุจากเบาะแสที่ไม่มีข้อพิสูจน์ได้

กล่าวโดยสรุป การประหารชีวิตนั้น เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงที่สุดที่ไม่สมควรเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำ อีกในสังคมใดๆ และพวกเราในฐานะองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนร้องขอให้ประเทศไทยได้ไตร่ตรองถึงพันธะสัญญาแห่งการเคารพสิทธิมนุษยชนที่พัฒนามาอย่างยาวนาน และการประกาศจุดยืนร่วมกับนานาชาติว่าประเทศไทยจะปฏิบัติตามมาตรฐานที่ว่าโทษประหารชีวิตเป็นมาตรการอันป่าเถื่อน ถือเป็นการกระทำผิดกรรม ที่ระบบยุติธรรมของประเทศที่พัฒนาแล้วโดยทั่วไป มิอาจสามารถยอมรับได้

ลงชื่อ ประธานกรรมการ

(ดร. แดนทอง ปรีณ)

สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน(สสส.)

ลงชื่อ เลขาธิการ

(นายเมธา มาสขาว)

คณะกรรมการรณรงค์เพื่อสิทธิมนุษยชน(ครส.)

ลงชื่อ ผู้อำนวยการ

(นายบุญแทน ตันสุเทพวรวิวงศ์)

ศูนย์ข้อมูลสิทธิมนุษยชนและสันติธรรม

ลงชื่อ ประธานมูลนิธิ

(นายสมชาย หอมลออ)

มูลนิธิผสานวัฒนธรรม

ลงชื่อ ผู้อำนวยการ

(นางสาวจันทร์จิรา จันท์แผ้ว)

เครือข่ายนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน

ลงชื่อ ประธาน

(นายโคทม อารียา)

มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา

ประวัติความเป็นมา สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.) Union for Civil Liberty (UCL.)

ความเป็นมา

ด้วยความปรารถนาที่จะเห็นการพัฒนาของสังคมไทยได้ก้าวรุดหน้าไปอย่างมีเสรีภาพ เสมอภาคและภราดรภาพในหมู่คนไทยด้วยกัน การสร้างสรรค์และส่งเสริมให้แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชนได้ซึมซับเข้าไปในวิถีชีวิตของประชาชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะบทเรียนในอดีตได้สอนให้เราตระหนักว่า “มีแต่การที่มนุษย์เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ และให้เกียรติซึ่งกันและกันเท่านั้น จึงจะนำมาซึ่งสันติสุขในสังคม

เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2516 นักศึกษา นักวิชาการ ทนายความ และประชาชนจากสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่ตระหนักในคุณค่าแห่งสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกันก่อตั้ง สสส. ขึ้นในนาม “สหภาพเพื่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน” ทั้งนี้เพื่อให้เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและพิทักษ์สิทธิเสรีภาพให้กับประชาชน ผู้ถูกละเมิดขั้นพื้นฐาน และเพื่อเผยแพร่แนวคิด ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

สสส. ได้ดำเนินกิจกรรมในการพิทักษ์ และส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนตลอดมา เช่น การบริการอรรถคดี เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย รณรงค์ให้มีการยกเลิกกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม สนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อพิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้ ฯลฯ

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2526 สสส. ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นสมาคม จึงเปลี่ยนชื่อจากสหภาพเพื่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน มาเป็น “สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.)”

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย
2. ให้บริการโดยทั่วไปเพื่อจัดการลดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน
3. ร่วมมือและประสานงานกับองค์กรหรือสมาคมอื่น ที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกัน
4. ส่งเสริมให้ประชาชนตามท้องถิ่นต่างๆ ที่ราชอาณาจักรได้ตื่นตัวในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ทั้งนี้เพื่อกระจายความคิดและการปฏิบัติออกไปถึงระดับท้องถิ่น
5. วางมาตรการและการดำเนินการพิทักษ์สิทธิเสรีภาพ
6. คัดครองสิทธิผู้บริโภค อนุรักษ์และพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมสิทธิของประชาชนในด้านนิเวศวิทยา

หลักการในการดำเนินงาน

1. สมาชิกภาพเป็นการเข้าร่วมกันโดยความสมัครใจ ในฐานะเอกชนไทย
2. เป็นองค์กรเอกชน ดำเนินงานของตนโดยอิสระ
3. ไม่มีฐานะเป็นตัวแทนหรือปากเสียงหรือผลประโยชน์ของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ หากปฏิบัติหน้าที่เพื่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยทั่วไป
4. เป็นกลางทางการเมือง กล่าวคือ ไม่เป็นเครื่องมือเพื่อการแสวงหาอำนาจหรือสนับสนุนกลุ่มการเมือง หรือกลุ่มผลประโยชน์ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยเฉพาะ

กิจกรรม – งานของ สสส.

งานรณรงค์ ดำเนินการรณรงค์ปัญหาสิทธิมนุษยชนต่างๆ เช่น การยกเลิกโทษประหารชีวิตประเทศไทย การต่อต้านการทรมาน

งานศึกษา/เผยแพร่ จัดให้มีการศึกษา และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้านต่างๆ แล้วนำออกเผยแพร่ เช่น ปัญหาการพิพาทที่ดิน ปัญหาแรงงาน ปัญหาสิทธิทางการเมือง สิทธิการปกครองตนเองของท้องถิ่น สิทธิมนุษยชนศึกษา

งานเอกสารสิ่งพิมพ์ ได้จัดทำหนังสือ โทษประหารชีวิตประเทศไทย รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน เพื่อเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่สมาคมฯ จัดขึ้น

งานเสริมความรู้ทางกฎหมายได้จัดโครงการเสริมความรู้รัฐธรรมนูญสิทธิมนุษยชนและกฎหมายให้แก่ผู้ใช้แรงงาน เกษตรกรและประชาชนทั่วไปเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานและสามารถนำหลักปฏิบัติและข้อกฎหมายไปใช้พิทักษ์สิทธิของตนได้อย่างเหมาะสม

งานบริการช่วยเหลือทางกฎหมาย มีทนายความอาสาสมัครเพื่อคอยให้คำปรึกษาแก่ประชาชนและช่วยดำเนินคดีให้กับผู้ด้อยโอกาสที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

งานส่งเสริมการรวมกลุ่ม สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร กรรมกร ทนายความ นักวิชาการ และประชาชนทั่วไป เพื่อเข้ามาร่วมกิจกรรมในการพิทักษ์ปกป้องสิทธิมนุษยชน นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน

งานประสานงาน มีการประสานงานกับบุคคลสถาบันการศึกษา องค์กร ด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในและต่างประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน

งานสมาชิกสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในปัญหาและแนวคิดสิทธิมนุษยชนให้กับสมาชิกของ สสส. เพื่อให้สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของ สสส. มากขึ้น

สำนักงานติดต่อ

สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.)

109 ถ.สุทธิสารวิจิตร ซามเสนนอก

เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320

โทรศัพท์ 0-2275-4231-2 โทรสาร 0-2275-4230

Email: uclthai@gmail.com

Website: [http:// www.ucl.or.th/](http://www.ucl.or.th/)

“เรากำลังรณรงค์การยุติโทษประหารในประเทศไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในเพียงไม่กี่ประเทศในโลกที่ยังคงใช้วิธีการลงโทษที่ป่าเถื่อน เช่นนี้อยู่”

Note

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Note

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.